

การจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

นางสาวศันสนา สุทธิวนาสันต์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายมหาชน สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Provision of Positions to Teachers Whose Licenses for
Professional Education have been Revoked**

Miss Sansana Suthiwanasan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Public Law

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ชื่อและนามสกุล นางสาวศันสนา สุทธิวนาสันต์

วิชาเอก กฎหมายมหาชน

สาขาวิชา นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ภาณินี กิจพ่อคำ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
ทางการศึกษา

ผู้ศึกษา นางสาวคันสนา สุทธิวนาสันต์ **รหัสนักศึกษา** 2574000580 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์ **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยข้าราชการครู กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและวินัยข้าราชการครู ปัญหาการจัดหาตำแหน่งอื่นให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ เป็นการเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิจัยเอกสาร โดยศึกษาคั่นคว้อ รวบรวมข้อมูลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความทางกฎหมาย รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์

ผลการศึกษาพบว่า ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครู ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยไว้ ซึ่งความผิดทางจรรยาบรรณวิชาชีพครูอาจเข้าข่ายความผิดทางวินัยได้หลายลักษณะทั้งร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงและเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของตำแหน่งที่จะจัดหาให้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคือ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 โดยกำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยก่อนการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดยกเว้นกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่ไม่ต้องจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้ข้าราชการของคุรุสภาที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนวินัย และเข้าร่วมเป็นกรรมการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี และนำผลการพิจารณาความผิดวินัยผูกพันเป็นผลการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาคารทับซ้อนของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องการเพิกถอนใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความผิดทางวินัยต่อไป

คำสำคัญ การจัดหาตำแหน่ง วินัยข้าราชการครู การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

Independent Study title: The Provision of Positions to Teachers Whose Licenses for Professional Education have been Revoked

Author: Miss Sansana Suthiwanasan; **ID:** 2574000580; **Degree:** Master of Laws;

Independent Study advisor: Dr. Kamolchai Rattanasakalwong, Adjunct Professor;

Academic year: 2017

Abstract

This independent study aims to study the concept of teacher profession, code of conduct for teachers, disciplinary provisions and the related law on teacher profession and teacher discipline, the problem of providing other positions to teachers whose licenses to conduct professional education have been revoked under Section 109 of the Teachers and Educational Personnel Act B.E. 2547, and to propose solutions to the problem.

The study was a qualitative and documentary research by analyzing provisions of the relevant legislation, academic texts, theses, dissertations, legal articles, as well as other electronic information.

The study found that Section 109 of the Teachers and Educational Personnel Act B.E. 2547 stipulates no details about the case of teachers whose educational licenses have been revoked and disciplinary offenses. Since the causes to revoke the licenses may be the same as those of disciplinary offenses, misconduct or gross misconduct and relates to qualifications of the provided positions. The study suggested that Section 109 of the Teachers and Educational Personnel Act B.E. 2547 should be amended to include disciplinary action before the provision of other positions to those teachers and it should not provide them other positions in the case of a serious disciplinary offense. Moreover, the personnel of the Teachers Council should be assigned to be a member of the discipline investigation committee and a member of the appellate body, that is, a member of the Provincial Education Commission or Teachers and Educational Personnel (TEP) subcommittee in educational service area established by the Commission for Teacher Education and Educational Personnel (TEPC), as the case may be. The results of the disciplinary offense decision should also be considered as the result of professional misconduct in order to solve the problem on overlapping enforcement of the law on teachers and educational personnel and the law on teacher profession on the matter of revocation of licenses on the ground of disciplinary offences.

Keywords: Provision of positions, Teacher discipline, Revocation of teacher professional license

กิตติกรรมประกาศ

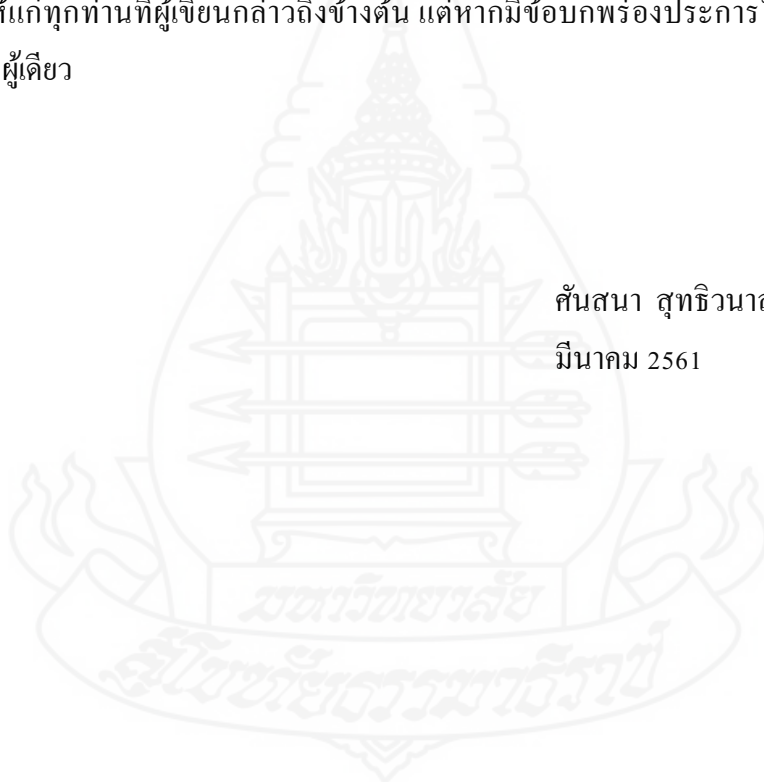
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาและความกรุณา เป็นอย่างยิ่ง จากท่านศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.กมลชัย รัตนสกววงศ์ และรองศาสตราจารย์สิริพันธ์ พลรบ ที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูล ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดาและครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและให้โอกาส ด้านการศึกษา เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จและเป็นกำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีคุณประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่ผู้เขียนกล่าวถึงข้างต้น แต่หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศันสนา สุทธิวนาสันต์

มีนาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
3. ขอบเขตของการศึกษา	3
4. ระเบียบวิธีการศึกษา	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยข้าราชการครู	5
1. วิชาชีพครู	5
2. จรรยาบรรณวิชาชีพครู	8
3. วินัยข้าราชการครู	9
บทที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและวินัยข้าราชการครู	20
1. มาตรฐานวิชาชีพครู	21
2. คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	32
3. การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	33
4. องค์กรบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	36
5. คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	42
6. การสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ	44
7. การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครู	49
บทที่ 4 วิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครู ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา	64
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	76
1. บทสรุป	76
2. ข้อเสนอแนะ	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ก กระบวนการพิจารณาความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ	88
ข แนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ	90
ค แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัย	103
ง กระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง	116
จ กระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง	118
ฉ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กับคุณสมบัติทั่วไป ตารางเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครู และคุณสมบัติเฉพาะของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	120
ช ตารางเปรียบเทียบฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	125
ซ ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีระดับความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษากับระดับความผิดวินัย	135
ฅ ตารางเปรียบเทียบกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ กับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย	138
ประวัติผู้ศึกษา	140

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ทำให้รัฐต้องจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความรู้ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนค่านิยมในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมภูมิปัญญา ท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ซึ่งบุคคลที่จะเป็นผู้ให้การศึกษาและเป็นผู้มีบทบาทความสำคัญต่อการทรัพยากรมนุษย์ ก็คือ ครู

ครู เป็นผู้ประสิทธิประสาทความรู้ในทุกๆ ด้าน และเป็นแบบอย่างให้แก่ศิษย์ ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ ที่ต้องเกิดขึ้นและฝังอยู่ในจิตใจ และมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู กล่าวคือ มีความคิด ความรู้สึก การปฏิบัติหน้าที่เป็นครูตลอดเวลา

การประกอบอาชีพครู จะแบ่งเป็นครูที่รับราชการสอนในโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จะมีวินัยควบคุม ให้การปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกฎ ระเบียบ และครูที่สอนในโรงเรียนเอกชน ไม่มีสิ่งใดที่ควบคุมการทำหน้าที่ในอดีตยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้ อาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม จนกระทั่ง พ.ศ. 2546 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้อาชีพครู เป็นวิชาชีพที่ต้องควบคุม โดยกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อควบคุม ดูแล ความประพฤติและการดำเนินงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ไม่ว่าจะเป็นครูที่รับราชการหรือครูที่สอนในโรงเรียนเอกชน ภายหลังมีกฎหมายที่กำหนดให้วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพควบคุม ทำให้ครูที่รับราชการมีทั้งวินัยและมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษาควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนก็มีมาตรฐาน วิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษาควบคุมการทำหน้าที่ ซึ่งผู้ศึกษามี ความสนใจศึกษา

เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครูที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่จะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หรือไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ย่อมมีสถานะความเป็นข้าราชการ และต้องปฏิบัติตนอยู่ในวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำความผิดวินัยจะต้องถูกลงโทษทางวินัยโดยผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 หรือตามมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ แล้วแต่กรณี และมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เฉพาะข้าราชการครูที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหากข้าราชการครูประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา ย่อมอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาโดยคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ และมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการคุรุสภา

การที่ข้าราชการครูมีวินัยทับซ้อนกับมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษาในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมทำให้ข้าราชการครูมีสถานะความเป็นข้าราชการทับซ้อนกับสถานะความเป็นวิชาชีพ เช่นนั้นแล้ว หากข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีผลให้สถานะความเป็นวิชาชีพสิ้นสุดลง ไม่สามารถประกอบวิชาชีพครูได้ แต่ยังคงมีสถานะความเป็นข้าราชการอยู่ ย่อมสามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้ แต่ต้องไม่มีกรณีเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และเป็นความผิดวินัย ว่าต้องดำเนินการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร จึงมีประเด็นศึกษาในกรณีการจัดหาตำแหน่งอื่นให้กับข้าราชการครู ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัย และกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกระบวนการพิจารณาทั้งสองไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับไม่ได้กำหนดให้นำผลการพิจารณาของกระบวนการหนึ่งมาใช้กับอีกกระบวนการหนึ่ง ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการ และหากผลการพิจารณาของทั้งสองกระบวนการไม่สอดคล้องกันย่อมเกิดความขัดแย้งของผลการพิจารณา จึงมีประเด็นศึกษาในกรณีความไม่สัมพันธ์ของกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยข้าราชการครู และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและวินัยข้าราชการครู

2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

2.3 เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครู ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3. ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษากรณีการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4. ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ แบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความทางกฎหมาย รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทำให้ทราบและเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยข้าราชการครู และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและวินัยข้าราชการครู

5.2 ทำให้ทราบปัญหาการจัดการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

5.3 ทำให้สามารถนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา อันส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมแก่ข้าราชการครู

บทที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยข้าราชการครู

1. วิชาชีพครู

1.1 วิชาชีพทางการศึกษา

คำว่า “วิชาชีพ” วิจิตร ศรีสอ้าน ได้ให้คำอธิบายลักษณะของอาชีพที่ถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง 6 ลักษณะ คือ อาชีพนั้นต้องมีการบริการให้แก่สังคมโดยไม่ซ้ำซ้อนสาขาวิชาชีพอื่น อาชีพนั้นต้องให้บริการแก่สังคม โดยใช้วิธีการแห่งปัญญา อาชีพนั้นต้องมีความเป็นอิสระ ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับวิชาชีพ ผู้ที่ให้บริการหรือสมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องได้รับการศึกษาในระดับสูง (ถือการศึกษาขั้นอุดมศึกษาขึ้นไปเป็นหลัก) ผู้ที่ใช้วิชาชีพชั้นสูง จะต้องประพฤติดี มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และต้องมีสถาบันอาชีพเป็นแหล่งกลางที่จะสร้างสรรค์จรรยาบรรณ ความมั่นคงแห่งอาชีพของสมาชิก อาจกล่าวได้ว่าลักษณะของวิชาชีพต้องประกอบด้วย กระบวนการ ให้การศึกษาอบรมคนเข้าสู่วิชาชีพ กระบวนการพัฒนาคนในอาชีพ จรรยาบรรณของวิชาชีพ และองค์กรควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพ¹

อาชีพที่ถือว่าเป็นลักษณะวิชาชีพ สมาชิกจะต้องเป็นผู้ได้รับการศึกษาในระดับสูง และต้องเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อสังคมผลของวิชาชีพนี้จะต้องได้มาตรฐาน ผู้ประกอบวิชาชีพ จะต้องประพฤติดีตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และต้องมีสถาบันวิชาชีพเป็นของตนเอง² เช่น วิชาชีพทางการศึกษา เป็นต้น

วิชาชีพทางการศึกษา ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน³ เป็นที่ยกย่องนับถือของคนทั่วไปในสังคม และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์

¹ พัชราภรณ์ สงวนกล้าจิตต์, *ความคิดเห็นของครูต่อการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู: กรณีศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ*, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547, หน้า 9-11

² “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 29

1.2 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพ คือ เกณฑ์ใดๆ ที่กำหนดขึ้นไว้เพื่อสร้างให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาในวิชาชีพแก่สังคมหรือผู้ใช้บริการ ประชาชนไว้วางใจที่จะให้กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพให้บริการแก่ตนเองโดยสนิทใจ ทั้งนี้ มาตรฐานวิชาชีพนั้น อาจกำหนดขึ้นโดยกลุ่มบุคคลใดวิชาชีพนั้นๆ หรืออาจกำหนดขึ้นโดยประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลกำหนดให้ก็ได้มีขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ เพื่อคุ้มครองและรักษามาตรฐานของวิชาชีพ และเพื่อคุ้มครองประชาชนที่มาใช้บริการ⁴

มาตรฐานวิชาชีพจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน⁵ คือ

1.2.1 มาตรฐานคุณสมบัติ มี 2 แบบ ได้แก่ มาตรฐานคุณสมบัติก่อนเข้ามาศึกษาในวิชาชีพนั้นๆ เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกรรม เป็นต้น ซึ่งในแต่ละสาขาวิชาชีพย่อมมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามลักษณะของวิชาชีพนั้นๆ และมาตรฐานคุณสมบัติก่อนเข้ามาประกอบอาชีพ ซึ่งมีอยู่หลายอย่าง เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2.2 มาตรฐานการปฏิบัติตนตามวิชาชีพ เช่น นายแพทย์ จะถือมาตรฐานว่า ก่อนจะรักษาคอนไซค์ ต้องตรวจร่างกายของคนไซค์ ชักประวัติ ชันสูตร โรคให้ครบถ้วนก่อน วิชาชีพครู ก่อนจะลงมือสอนในชั้นใดชั้นหนึ่งจะต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี ต้องทำความรู้จักกับเด็กนักเรียน โดยจะต้องศึกษาประวัติของเด็ก เพื่อให้เด็กเจริญเติบโต หรือมีพัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นต้น

1.2.3 มาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของวิชาชีพนั้นๆ เช่น แพทย์เมื่อพบคนเจ็บป่วยจะต้องรักษา แม้ว่าคนไซค์จะเป็นศัตรู หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูจะต้องมีความรัก ปราบปรามดี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในทิศทางที่ถูกต้อง ต้องมีพรหมวิหาร 4 และมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นต้น

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่ถูกกำหนดขึ้นจากองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นจะให้มีความระมัดระวังการกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพอยู่ 2 ส่วน คือ คุรุสภา ก็จะกำกับดูแลและดำเนินการผลิต พัฒนาครูให้ได้มาตรฐานตลอดจนสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพและ สกสค. ก็จะทำหน้าที่ส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์แก่ครูอื่น และความมั่นคงของผู้ประกอบวิชาชีพ การทำงานของทั้งสององค์กรก็เพื่อให้วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพ

⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12-15

ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นกลไกสำคัญที่จะสร้างสรรค์ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้คู่ความดี มีจิตใจที่รักชาติ รักแผ่นดินเกิด การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และบุคคลที่ประกอบการชีพทางการศึกษา ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น

คุรุสภา มีวัตถุประสงค์กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาต กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพ⁶ ซึ่งคุรุสภามีอำนาจหน้าที่ ได้แก่ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ และออกข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพและการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมา ซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ⁷ ปัจจุบัน คุรุสภาได้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จำนวน 4 กลุ่มวิชาชีพ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

มีการกำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน⁸ ประกอบด้วย

1) **มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคล ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทาง การศึกษาได้

2) **มาตรฐานการปฏิบัติงาน** หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพ ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไป ได้หรือไม่ นั่นก็คือ การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุกๆ 5 ปี

3) **มาตรฐานการปฏิบัติตน** หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตน ของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ ของวิชาชีพเป็นแนวทาง ในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติและศักดิ์ศรี

⁶ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 8

⁷ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9

⁸ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49

แห่งวิชาชีพ ซึ่งแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ⁹ กำหนดเป็นข้อบังคับคุรุสภา หากผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น จนได้รับร้องเรียนถึง คุรุสภาแล้ว ผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินัยร้ายแรงอย่างใด อย่างหนึ่ง¹⁰ ได้แก่ ยกข้อกล่าวหา ตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 5 ปี และเพิกถอนใบอนุญาต

2. จรรยาบรรณวิชาชีพครู

จรรยาบรรณวิชาชีพ¹¹ หมายถึง ประมวลมาตรฐานความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ ต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบอาชีพปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง โดยที่ข้อบัญญัตินั้น อาจเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือบอกกล่าวด้วยวาจาในสังคมวิชาชีพนั้นก็ได้ ผู้กระทำผิด จรรยาบรรณจะต้องได้รับโทษตามที่กำหนด

จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีหลักการ และแนวทางปฏิบัติตามที่ถูกต้องเหมาะสมอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ ปฏิบัติงาน รวมทั้งความเลื่อมใสศรัทธาและความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักการของจรรยาบรรณ วิชาชีพ ต้องอาศัยความรักความศรัทธาในอาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต การให้ความเคารพต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือจรรยาบรรณในอาชีพ ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมวิชาชีพ และการรวมกลุ่มเพื่อสร้าง ความมั่นคงในวิชาชีพ¹²

จรรยาบรรณวิชาชีพครู¹³ คือ กฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครู ซึ่งองค์กร วิชาชีพครูเป็นผู้กำหนด และสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีการละเมิด จะมีการลงโทษ ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความสำคัญต่อวิชาชีพครูในด้านการปกป้องการปฏิบัติงาน ของสมาชิกในวิชาชีพ การรักษามาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาวิชาชีพ โดยจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อผู้เรียน สังคม วิชาชีพ และสถานปฏิบัติงาน

⁹ แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายถึง ประมวลพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างของการประพฤติที่กำหนด ขึ้นตามจรรยาบรรณของ วิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ต้องหรือพึงประพฤติปฏิบัติตามประกอบด้วย พฤติกรรมที่ พึงประสงค์ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึง ประพฤติตาม และพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องหรือพึงละเว้น

¹⁰ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 54

¹¹ เอกพันธ์ บัดภาวะ โร, แนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพชั้นสูง, 2555, สืบค้นจาก http://aekapan.blogspot.com/2012/08/blog-post_7.html

¹² สืบค้นจาก library.dip.go.th/multim5/ebook/T%20กสอ.15%20T21C7pdf.

¹³ เอกพันธ์ บัดภาวะ โร, แนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพชั้นสูง, “อ้างแล้ว”

3. วินัยข้าราชการครู

วินัย ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ,ข้อปฏิบัติข้อบังคับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า “วินัย” ไว้ 2 ลักษณะ¹⁴ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง หมายถึง “ข้อปฏิบัติ” ซึ่งเป็นการมองที่ปทัสถาน (norm) ที่กำหนดไว้ อีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง “การอยู่ในแบบแผน” ซึ่งเป็นการมองที่พฤติกรรม (behavior) ของคน

ดังนั้น วินัย จึงหมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ หรือแบบแผนความประพฤติที่ควบคุม พฤติกรรมของคนในองค์กรให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์¹⁵

การดำเนินการทางวินัย เป็นหลักการสำคัญของการบริหารงานบุคคลภาครัฐที่ผู้บังคับบัญชา หรือองค์กรผู้มีอำนาจจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติ ที่ชัดเจน โดยกฎหมายได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ไว้ในลักษณะของกระบวนการ ทาง นิติธรรม (Judicial Due Process)¹⁶

3.1 แนวคิดในการดำเนินการทางวินัย

การควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติงานของข้าราชการในหน่วยงานราชการ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁷ หน่วยงานราชการจึงจำเป็นต้องกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับหรือวิธีปฏิบัติเพื่อให้ข้าราชการในหน่วยงานยึดถือและปฏิบัติ ซึ่งหากข้าราชการผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม ก็อาจถูกดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยได้

¹⁴ คู่มือการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, สวัสดิการสำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1

¹⁵ สันติพงษ์ โนนจันทร์, ปัญหาการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547, การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554, หน้า 23

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85

¹⁷ สุนิตา คงมั่น, ความไม่สอดคล้องในกระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการพลเรือนกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.), วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2556, หน้า 9 - 10

3.2 หลักการดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการในการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยมิชักช้า การสอบสวนวินัยจึงมีปรัชญาในการดำเนินการว่า เพื่อความยุติธรรม (Justice) ความเป็นธรรม (Fairness) และรวดเร็ว (Prompness)¹⁸ โดยมีกระบวนการตั้งแต่การตั้งเรื่องกล่าวหา การสืบสวน การสอบสวน ตลอดจนพิจารณาฐานความผิดและกำหนดโทษ จนกระทั่ง การสั่งลงโทษ ซึ่งคำสั่งลงโทษทางวินัยถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ที่มีผลในการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของข้าราชการไม่ว่าเป็นการถาวรหรือชั่วคราว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่การดำเนินการทางวินัยต้องมีหลักการที่เป็นการให้ประกันความเป็นธรรมกับแก่ข้าราชการ ดังนี้

3.2.1 หลักการพื้นฐานสำหรับการกระทำทางปกครอง

การดำเนินกิจกรรมทางปกครองขององค์กรฝ่ายปกครองจำเป็นอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงหลักการอันเป็นพื้นฐานของกฎหมายปกครอง ที่มีฐานะเป็นหลักกฎหมายทั่วไป ดังนี้

1) หลักความเสมอภาค

สิทธิในความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กร ที่ต้องดำเนินการทางปกครองโดยคำนึงถึงหลักความเสมอภาคที่มีลักษณะเป็นนามธรรมในการปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันให้แตกต่างโดยอำเภอใจไม่ได้ หรือจะปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้เหมือนกันโดยอำเภอใจก็ไม่ได้เช่นกัน¹⁹

2) หลักความพอสมควรแก่เหตุ

หลักความพอสมควรแก่เหตุเป็นหลักพื้นฐานในกฎหมายมหาชนที่ห้ามมิให้องค์กรฝ่ายปกครองกระทำการอันมีผลเป็นการสร้างภาระให้เกิดกับปัจเจกชนเกินสมควร แต่กำหนดให้องค์กรฝ่ายปกครองต้องกระทำการให้พอเหมาะพอประมาณกับสภาพของข้อเท็จจริง ถือว่าเป็นหลักการย่อยที่สำคัญของหลักนิติรัฐที่เรียกร้องให้การใช้อำนาจขององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งก้าวล่วงเข้าไปในดินแดนสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ²⁰

¹⁸ สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, “อ่างแล้ว”, หน้า 81

¹⁹ วรเจตน์ ภาศิริรัตน์, กฎหมายปกครองภาคทั่วไป, กรุงเทพมหานคร: นิติราษฎร์, 2554, หน้า 63-64

²⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 57-58

3) หลักความชัดเจนแน่นอนและคาดหมายได้ในการกระทำทางปกครอง

การกระทำทางปกครองเป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวที่เหนือกว่าของฝ่ายปกครอง กำหนดกฎเกณฑ์ให้ปัจเจกชนต้องปฏิบัติ การกระทำขององค์กรฝ่ายปกครองจึงต้องมีความชัดเจนแน่นอนและเป็นที่คาดหมายได้จากปัจเจกชนผู้ตกอยู่ใต้อำนาจปกครอง ซึ่งหากมีลักษณะเป็นการล่วงล้ำสิทธิ หรือสร้างภาระให้แก่ปัจเจกชนมากเท่าใดองค์กรฝ่ายปกครองจะต้องกำหนดเนื้อหาของกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้นเท่านั้น²¹

4) หลักสุจริตและหลักการใช้สิทธิโดยมิชอบ

หลักสุจริตและหลักการห้ามใช้สิทธิโดยมิชอบเป็นหลักการที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่จะต้องนำมาใช้ในกฎหมายปกครองด้วย โดยองค์กรฝ่ายปกครองย่อมต้องใช้อำนาจโดยสุจริต การบิดเบือนการใช้อำนาจหรือการใช้อำนาจในลักษณะที่เป็นการก่อกวนแก่งัดบุคคลอื่นให้ได้รับความเสียหาย จึงเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ นอกจากนั้นแล้วราษฎรที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับรัฐ ย่อมต้องผูกพันตามหลักการทั้งสอง หากราษฎร คนใดกระทำการ โดยไม่สุจริต รัฐย่อมไม่คุ้มครองประโยชน์ที่ราษฎรนั้นได้จากการกระทำโดยไม่สุจริตนั้น²²

5) หลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจ

เป็นหลักการที่สนับสนุนความมั่นคงแน่นอนแห่งนิติฐานะ หรือสิทธิหน้าที่ของบุคคล ที่เป็นหลักในทางกฎหมายที่กำหนดว่าปัจเจกชนผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจรัฐย่อมสามารถเชื่อมั่น ในความคงอยู่สำหรับการตัดสินใจใดๆ ขององค์กรฝ่ายปกครอง และความเชื่อมั่นดังกล่าวนี้จะต้องได้รับการคุ้มครองในกฎหมายปกครอง และมีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดว่าคำสั่งทางปกครองที่องค์กรฝ่ายปกครองออกไปนั้น หากเป็นคำสั่งที่ให้ประโยชน์กับบุคคลผู้รับคำสั่งแล้ว องค์กรฝ่ายปกครองจะเพิกถอนหรือยกเลิกคำสั่งทางปกครองนั้น ได้หรือไม่ในเงื่อนไขเช่นใด อย่างไรก็ตามหลักการดังกล่าวนี้อาจขัดแย้งกับหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองได้ กล่าวคือ ในกรณีที่องค์กรฝ่ายปกครองออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแก่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครอง หากผู้รับคำสั่งทางปกครองสุจริต ย่อมมีปัญหาว່ว่าองค์กรฝ่ายปกครองจะสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้หรือไม่ หากถือหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองอย่างเคร่งครัดแล้ว องค์กรฝ่ายปกครองจะต้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น แต่หากพิจารณาในแง่มุมมองของผู้รับคำสั่ง

²¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 62

²² “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 64-65

ทางปกครองที่ได้รับประโยชน์จาก คำสั่งฯ ดังกล่าว ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะต้องคัดค้านการเพิกถอน คำสั่งทางปกครองที่ให้ประโยชน์แก่ตน โดยอ้างหลักการคุ้มครองความเชื่อถือและไว้วางใจ²³

6) หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

เป็นหลักการในทางกฎหมายปกครองที่เรียกร้องให้การดำเนินกิจกรรม ทางปกครองขององค์กรฝ่ายปกครองต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น หลักการคุ้มครอง ประโยชน์สาธารณะย่อมเป็นหลักการสำคัญในการใช้กฎหมายและการตีความกฎหมาย

3.2.2 หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

1) หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

หมายถึง การกระทำใดๆ ของฝ่ายปกครองจะต้องเคารพต่อกฎหมาย เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและจะกระทำนอกขอบอำนาจที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ หลักดังกล่าว ทำให้เกิดผลตามมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครองจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจ และในเมื่อไม่มีกฎหมายให้อำนาจ ฝ่ายปกครองก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการใดๆ ได้²⁴ ประกอบด้วย หลักการย่อย 2 หลักการ ดังนี้

(1) หลัก “การกระทำทางปกครองต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย”

กำหนดให้องค์กรฝ่ายปกครองต้องผูกพันตนต่อกฎหมายที่ใช้บังคับ อยู่จริง ในบ้านเมือง องค์กรฝ่ายปกครองย่อมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หาก กฎหมายไม่ได้กำหนดหน้าที่ให้องค์กรฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติ ฝ่ายปกครองย่อมมีหน้าที่ต้องละเว้น ไม่กระทำการดังกล่าวนั้นให้ขัดต่อกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้บังคับอยู่

(2) หลัก “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ”

กำหนดว่า องค์กรฝ่ายปกครองจะกระทำการใดๆ ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมาย มอบอำนาจให้แก่องค์กรฝ่ายปกครองในการกระทำนั้น

2) หลักการกระทำในทางปกครองต้องไม่เป็นการใช้อำนาจในทางมิชอบ

การกระทำทางปกครองที่มีขอบอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืน จุดประสงค์ของอำนาจที่ได้รับมอบหมาย เพิกเฉยละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ กระทำการโดยไม่สุจริต ใช้อำนาจ โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือมุ่งวัตถุประสงค์อื่นนอกกฎหมาย หรือกระทำการที่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น²⁵

²³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 65-67

²⁴ นันทวัฒน์ บรรณานันท์, กฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2557, หน้า 292 - 293

²⁵ สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, “อ้างแล้ว”, หน้า 64

3.2.3 หลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ²⁶

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีในหลัก 2 ประการ คือ หลักไม่มีใครเป็นผู้พิพากษาคดีสำหรับตนเอง ซึ่งหมายความว่า ผู้พิพากษาที่เป็นคู่กรณีหรือมีส่วนได้เสียกับคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้พิจารณาพิพากษาในคดีนั้นไม่ได้ เพราะจะเกิดความอยุติธรรมได้ง่าย และหลักต้องฟังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง มีหลักว่า ผู้ทำหน้าที่ตุลาการหรือกึ่งตุลาการจะต้องรับฟังข้อเท็จจริงทั้งสองฝ่าย ต้องให้แต่ละฝ่ายมีโอกาสโต้แย้งหักล้างพยานหลักฐานและมีสิทธิรับรู้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่งได้ เพื่อที่จะได้มีโอกาสโต้แย้งหักล้างพยานหลักฐานและมีสิทธิรับรู้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่งได้ เพื่อที่จะได้มีโอกาสโต้แย้งหักล้างพยานหลักฐานนั้น สิทธิในการโต้แย้งเพื่อป้องกันส่วนได้เสียตามหลักการรับฟังคู่กรณีทั้งสองฝ่าย ก่อให้เกิดสิทธิเหล่านี้ คือ สิทธิที่จะได้รับการบอกกล่าวล่วงหน้า สิทธิที่จะเสนอพยานหลักฐานและข้อโต้แย้ง สิทธิที่จะหักล้างพยานที่เป็นประจักษ์ต่อประโยชน์ของตนเอง สิทธิที่จะให้ทนายเข้าดำเนินการแทน สิทธิที่จะไม่ให้มีการวินิจฉัยพยานหลักฐานภายนอก และสิทธิที่จะให้บันทึกหลักฐานอย่างสมบูรณ์

3.2.4 หลักการพิจารณาโดยองค์กรเดียวและองค์กรกลุ่ม

องค์กรของรัฐมีอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพื่อดำเนินภารกิจของรัฐ โดยปกติจะต้องจัดตั้ง โดยกฎหมาย ส่วนจะเป็นกฎหมายในระดับใดนั้น ขึ้นอยู่กับสถานะขององค์กร ถ้าองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ของประชาชนจะต้องจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าเป็นการจัดระเบียบภายในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ อาจจัดตั้งโดยกฎหมายลำดับรอง หรือระเบียบทางบริหารก็ได้ ซึ่งองค์กรของรัฐแบ่งออกได้หลายประเภทแล้วแต่เกณฑ์ที่จะนำมาพิจารณา ได้แก่²⁷

องค์กรเดียว ประกอบด้วยสมาชิกเพียงคนเดียว การแสดงเจตนาขององค์กรเดียวจะไม่ซับซ้อนสามารถตัดสินใจและแสดงเจตนาโดยบุคคลคนเดียว ไม่ต้องร่วมตัดสินใจกับองค์กรอื่นเพียงแต่พิจารณาเฉพาะขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้น เช่น ประมุขของรัฐ นายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นต้น

²⁶ ประสิทธิ์ อัจฉริยสกุลชัย, การประกันสิทธิตามข้อเรียกร้องของหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ ในกฎหมายปกครองไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531, หน้า 34-36

²⁷ สมยศ เชื้อไทย, หลักกฎหมายเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2536, หน้า 179-185

องค์กรกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกหลายคน การตัดสินใจและการแสดงเจตนา มีความซับซ้อนกว่าองค์กรเดี่ยว เช่น รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือการจัดองค์กรลำดับรองลงมา ที่อยู่ในรูปคณะกรรมการต่างๆ เป็นต้น

หลักเกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจและการแสดงเจตนาขององค์กรกลุ่ม ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ดังต่อไปนี้

1) องค์กรประกอบ การจัดตั้งองค์กรกลุ่มจะต้องมีกฎหมายกำหนดจำนวนสมาชิกขององค์กรกลุ่มว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น คณะรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยหลักแล้วมติขององค์กรกลุ่มจะชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อมีองค์ประกอบครบถ้วนในขณะที่ประชุมมติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากสมาชิกขององค์กรกลุ่มตายหรือลาออกก็ต้องดำเนินการตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดให้มีสมาชิกครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อนจึงจะดำเนินการประชุมมีมติได้ และถ้าหากเห็นว่าจะจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติโดยเฉพาะองค์กรกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนมาก หรือวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งที่ซับซ้อน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งในกรณีดังกล่าว ได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ประชุมได้ แม้สมาชิกขององค์กรกลุ่มนั้นยังไม่ครบตามองค์ประกอบก็ตาม แต่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

2) องค์กรประชุม การแสดงเจตนาหรือมีมติใดๆ ขององค์กรกลุ่มจะต้องเกิดขึ้นจากการประชุมปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนเหตุผลซึ่งกันและกัน ในบรรดาสมาชิกขององค์กรกลุ่ม เพราะ การตัดตั้งองค์กรกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่งนั้นมุ่งหมายที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนเหตุผลซึ่งกันและกันตามหลักการของประชาธิปไตย และเชื่อว่าหลังจากแลกเปลี่ยนเหตุผลซึ่งกันและกัน มีความคิดเห็นที่ถูกต้องร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ก่อนการประชุมจะต้องมีหนังสือเรียกประชุม ระบุวัน เวลาและสถานที่ที่จะประชุม และเรื่องที่บรรจุเป็นระเบียบวาระที่จะพิจารณาไปถึงสมาชิกองค์กรกลุ่ม ทุกคน การไม่เรียกประชุมหรือใช้มติโดยหนังสือเวียนถามสมาชิกองค์กรกลุ่มทีละคน แล้วนำผลรวมเป็นมติข้อมเป็นมติที่ไม่ชอบ หรือมีการประชุมโดยไม่แจ้งให้สมาชิกบางคนได้ทราบก็ถือว่าเป็น การประชุมที่ไม่ชอบเช่นกัน

การประชุมและการเรียกประชุมที่ถูกต้อง จะต้องสมาชิกเข้าร่วมประชุมครบองค์ประชุม กล่าวคือ ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งโดยปกติจะไม่เต็มตามจำนวนทั้งหมดหรือครบองค์ประชุม เพราะสมาชิกขององค์กรกลุ่มมีจำนวนมากยากที่จะให้มาประชุมทุกคนตามจำนวนที่กำหนดไว้เป็นองค์ประชุมได้ กฎหมายจึงกำหนดจำนวนสมาชิกขั้นต่ำที่เข้าร่วมประชุมที่สามารถมีมติหรือแสดงเจตนาให้มีผลทางกฎหมายได้ จำนวนสมาชิกขั้นต่ำขององค์กรกลุ่มที่เข้าร่วมประชุมนี้เรียกว่า “องค์ประชุม”

องค์ประชุม โดยปกติกฎหมายจะกำหนดจำนวนองค์ประชุมไว้ว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น เกินกว่ากึ่งหนึ่ง ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด มีกรณียกเว้นเท่านั้นที่กำหนดไว้เท่ากับองค์ประกอบ แต่ถ้าไม่ได้กำหนดไว้ให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยทั่วไปที่ว่าจะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

นอกจากนั้นยังมีหลักทั่วไปว่าผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ประชุม ไม่สามารถอยู่ในที่ประชุมได้ เพราะอาจทำให้สมาชิกองค์กรกลุ่ม ไม่กล้าอภิปรายแสดงเหตุผลหรือตัดสินใจโดยอิสระได้ ดังนั้น มติของที่ประชุมที่ดี สมาชิกซึ่งมีส่วนได้เสียในผลของการลงมติร่วมอยู่ด้วยย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

3) องค์มติ หมายถึง มติที่ประชุมที่มีผู้มาประชุมครบองค์ประชุม และจะต้องมีคะแนนเสียงครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด โดยปกติจะกำหนดไว้ตามจำนวนคะแนนเสียงข้างมาก ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ คะแนนเสียงข้างมากธรรมดา หมายถึง คะแนนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ร่วมประชุม หรือเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เรียกว่า “มติธรรมดา” และคะแนนเสียงข้างมากพิเศษ หมายถึง เกินกว่ากึ่งหนึ่งอีกจำนวนหนึ่ง เช่น 2 ใน 3 หรือ 3 ใน 4 ของผู้ร่วมประชุม หรือของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เรียกว่า “มติพิเศษ” และในบางกรณีกฎหมายอาจกำหนดให้มีมติเป็นเอกฉันท์ คือ มีคะแนนเสียงสอดคล้องกันหมดทุกคน

3.2.5 หลักการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น

หลักการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น²⁸ หมายถึง ผู้บังคับบัญชามีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของคำสั่งภายในหรือหนังสือเวียนก็ตาม และยังมีอำนาจในการพิจารณาสั่งการหรือทบทวนคำสั่งใดๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งส่วนในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม โดยอาจดำเนินการเปลี่ยนแปลง ยกเลิกและแก้ไขคำสั่งของผู้ใต้บังคับบัญชาก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นประการอื่น โดยการใช้อำนาจบังคับบัญชานี้จะต้องมีความชอบด้วยกฎหมายด้วยประการใดก็ตาม อำนาจบังคับบัญชา มีลักษณะที่แตกต่างจากอำนาจกำกับดูแล กล่าวคือ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกำกับดูแลกับองค์กรภายใต้กำกับดูแล ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวนี้จะกระทำได้อต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้และจะต้องทำเป็นรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งแตกต่างจากอำนาจบังคับบัญชาที่แม้จะไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ก็สามารถกระทำได้และไม่มีการกำหนดรูปแบบ นอกจากนี้ องค์กรกำกับดูแลยังไม่มีอำนาจในการสั่งการให้องค์กรภายใต้กำกับดูแลต้องปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม โดยมีอำนาจในการกำกับดูแลและให้มี

²⁸ ของ-ปีแอร์ เตรง, “หลักกฎหมายทั่วไป: การสร้างหลักกฎหมายทั่วไปโดยสภาแห่งรัฐ”, วารสารวิชาการศาลปกครอง 6, (มกราคม – เมษายน 2549): หน้า 77

การปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น สำหรับวัตถุประสงค์ของการบังคับบัญชานั้นมีขึ้นเพื่อการดังต่อไปนี้²⁹

- 1) แสดงให้เห็นถึงอำนาจในการสั่งการบังคับบัญชาของบุคคลแต่ละคนที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในองค์กร
- 2) ทำให้เกิดระบบการสั่งการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและต่อเนื่อง
- 3) เป็นหลักประกันว่าผู้บังคับบัญชาจะสามารถปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้อย่างใกล้ชิด
- 4) ทำให้เกิดความเป็นระเบียบภายในองค์กร และเป็นหลักประกันในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- 5) ทำให้ไม่เกิดปัญหาการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชา

3.3 หลักการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

การอุทธรณ์ เป็นกระบวนการภายในของฝ่ายปกครองที่ตรวจสอบการกระทำของฝ่ายปกครอง เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยเกิดความเป็นธรรม ซึ่งมีหลักการดังนี้

3.3.1 หลักการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

การกระทำทางปกครองเกิดจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองได้สั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน หรือสิ่งอื่นใดอันมีผลกระทบต่อผู้รับคำสั่งทางปกครอง³⁰ และเพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้รับคำสั่งทางปกครองว่าการกระทำทางปกครองนั้นถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีหลักในการควบคุมตรวจสอบการกระทำทางปกครองให้มีความชอบด้วยกฎหมาย ที่เรียกว่าหลักการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่

- 1) ระบบการควบคุมโดยองค์กรภายในฝ่ายปกครอง เป็นการควบคุมการกระทำทางปกครองโดยองค์กรภายในฝ่ายปกครอง ได้แก่ การควบคุมโดยบังคับบัญชา การควบคุมโดยผู้กำกับดูแล และการอุทธรณ์คำสั่งภายในฝ่ายปกครอง

(1) การควบคุมโดยการบังคับบัญชา เป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจทั่วไป ซึ่งตนมีอยู่เหนือผู้ใต้บังคับบัญชาของตนตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและความเหมาะสมของการกระทำต่างๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา และหากเห็นว่าการกระทำใดของผู้ใต้บังคับบัญชา

²⁹ สุชาติ เป้าอริย์, “ทฤษฎีระบบราชการและความเป็นจริง”, *วารสารพัฒนาสังคม* 13, 2 (2554): 1

³⁰ จารุวรรณ ชุราสี, *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจ พ.ศ. 2547*, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557, หน้า 52

ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือชอบด้วยกฎหมายแต่ไม่เหมาะสมแก่กรณี ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจที่จะสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้นเสียได้

(2) การควบคุมโดยการกำกับดูแล เป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนกลางหรือองค์กรส่วนภูมิภาคตรวจสอบการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานคร องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เป็นต้น และการกระทำขององค์การมหาชน ซึ่งได้แก่ รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง เป็นต้น ในกรณีที่ผู้มีอำนาจที่กำกับดูแลเห็นว่าการกระทำขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการกระทำขององค์กรขององค์การมหาชนที่อยู่ภายใต้อำนาจกำกับดูแลของตนขัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลที่จะยับยั้งหรือเพิกถอนการกระทำนั้น เป็นอำนาจควบคุมเฉพาะเรื่องความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรภายใต้กำกับเท่านั้น ไม่มีอำนาจควบคุมความเหมาะสมของการใช้ดุลพินิจขององค์กรภายใต้กำกับ การควบคุมจึงต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นและต้องไม่กระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเอง ซึ่งหากมีการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้มีอำนาจกำกับดูแลมีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับการกระทำ หรือสั่งเพิกถอนการกระทำเท่านั้น³¹

(3) การอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครอง เป็นการควบคุมภายในฝ่ายปกครองที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองต่อสิทธิของประชาชน โดยไม่ต้องนำเรื่องร้องเรียนดังกล่าวขึ้นสู่ศาลแยกออกเป็น 3 ระบบ คือ ระบบอุทธรณ์ทั่วไป ระบบอุทธรณ์บังคับเฉพาะ และระบบอุทธรณ์ไม่บังคับ ดังจะกล่าวต่อไปนี้³²

ก. ระบบอุทธรณ์บังคับทั่วไป เป็นขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดให้ใช้บังคับ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดขั้นตอนในการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองนี้ไว้ ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กล่าวคือ ในกรณีหากไม่มีกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นก็ต้องมีการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อนเสมอ จะข้ามขั้นตอนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดไม่ได้ และจะทำให้ไม่สามารถนำข้อพิพาทขึ้นสู่องค์กรวินิจฉัยคดีปกครองได้

ข. ระบบอุทธรณ์บังคับเฉพาะ เป็นระบบอุทธรณ์ที่บังคับให้คู่กรณีจะร้องดำเนินการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อนเสมอก่อนที่จะนำคดีไปฟ้องต่อศาล หากคู่กรณีไม่ดำเนินการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อน ศาลย่อมไม่อาจพิจารณาคดีดังกล่าวได้

³¹ วิษณุ วัลบุญและคณะ, ตำรากฎหมายปกครองว่าด้วยกฎหมายปกครองทั่วไป, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2551, หน้า 252

³² ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, กรุงเทพมหานคร: จิรรัชการพิมพ์, 2540, หน้า 114

ค. ระบบอุทธรณ์ไม่บังคับ เป็นกรณีที่กฎหมายมิได้กำหนดว่า หากคู่กรณีนำคดีมาฟ้องต่อศาล คู่กรณีจะต้องอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อนกฎหมายกำหนด ในลักษณะที่เป็นทางเลือกให้คู่กรณีมีสิทธิที่จะเลือกใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือจะนำคดีไปฟ้องศาล ได้โดยตรง ดังนั้น ต้องพิจารณากฎหมายเป็นกรณีไป³³

2) ระบบการควบคุมโดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง

ระบบการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง โดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง ได้แก่ การควบคุมโดยศาลยุติธรรม และการควบคุมโดยศาลปกครอง มีลักษณะ ดังต่อไปนี้³⁴

(1) การควบคุมโดยศาลยุติธรรม

ระบบที่ให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองส่วนใหญ่ ได้แก่ ประเทศกลุ่ม Anglo-Saxon เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เป็นต้น ซึ่งมีระบบศาลเดี่ยว หลักกฎหมาย Common Law ไม่ได้ให้ความแตกต่างระหว่างเอกชนกับฝ่ายปกครอง และถือว่าเอกชนและฝ่ายปกครองมีฐานะเท่าเทียมกัน จึงต้องถูกควบคุมโดยศาลยุติธรรมอันเดียวกัน

(2) การควบคุมโดยศาลปกครอง

ระบบนี้ให้ศาลปกครองเป็นผู้พิจารณาคดีปกครองแยกต่างหาก จากศาลยุติธรรม จึงเรียกว่า ระบบศาลคู่ ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่ถือเป็นแบบแผนของระบบศาลคู่นี้ โดยมี การแบ่งแยกให้คดีปกครองขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครอง ส่วนคดีอื่นๆ อยู่ในอำนาจของ ศาลยุติธรรม

การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายโดยศาลไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรม หรือศาลปกครอง ศาลดังกล่าวจะควบคุมได้เฉพาะความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง เท่านั้น ไม่อาจควบคุมความเหมาะสมของคำสั่งทางปกครองได้

3.3.2 หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นหลักการพื้นฐานที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นการคุ้มครองบุคคลทั่วไปรวมทั้งบุคคลที่เป็นข้าราชการด้วย หากผู้ใด ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ก็สามารถที่จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการพิพากษาคดี

³³ วิษณุ วรรณุญและคณะ, ตำรากฎหมายปกครองว่าด้วยกฎหมายปกครองทั่วไป, “อ้างแล้ว”, หน้า 278

³⁴ มานิตย์ จุมปา, คำอธิบายกฎหมายปกครอง เล่ม 3 ว่าด้วยการกระทำทางปกครองและการควบคุมการกระทำทางปกครอง ตอนที่ 1, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554, หน้า 567-568

ระหว่างหน่วยงานทางปกครองกับเอกชนหรือหน่วยงานทางปกครองด้วยกันเอง³⁵ คดีวินัยข้าราชการ ก็เป็นคดีพิพาทที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะผู้บังคับบัญชา เป็นการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย ที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ดังนั้น หากข้าราชการผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยผู้ใดเห็นว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

³⁵ สุนิตา วิทยานินพนธ์, “อ้างแล้ว”, หน้า 36-37

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและวินัยข้าราชการครู

ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อศิษย์ และต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ ในการประกอบอาชีพครูแบ่งออกเป็น ครูที่รับราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครูเอกชน ซึ่งครูที่รับราชการจะต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของทางราชการและมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ครูเอกชนจะต้องประพฤติตนอยู่ในมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น โดยมีการศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับครูที่รับราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ในบทนี้จึงศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และวินัยข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1. มาตรฐานวิชาชีพครู

คุรุสภาได้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู โดยกำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน³⁶ ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)

1.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ³⁷

1.1.1 มาตรฐานความรู้

มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

1) ความเป็นครู

(1) สารความรู้

- ก. สภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู
- ข. การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู
- ค. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู
- ง. การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู
- จ. การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

(2) สมรรถนะ

- ก. รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้
- ข. แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ค. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
- ง. มีจิตวิญญาณความเป็นครู

³⁶ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49

³⁷ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ข้อ 6 และประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2556 ข้อ 1-13

วัฒนธรรม

2) ปรัชญาการศึกษา

(1) สารความรู้

ก. ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม

ข. แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

(2) สมรรถนะ

ก. ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ข. วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3) ภาษาและวัฒนธรรม

(1) สารความรู้

ก. ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู

ข. ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง

ข. ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4) จิตวิทยาสำหรับครู

(1) สารความรู้

ก. จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์

ข. จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา

ค. จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข. ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ให้เต็มศักยภาพ

5) หลักสูตร

(1) สารความรู้

ก. หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร

ข. การนำหลักสูตรไปใช้

ค. การพัฒนาหลักสูตร

- (2) สมรรถนะ
- ก. วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้
- ข. ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน

(1) สารความรู้

- ก. หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้
- ข. ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คัดสรรสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้

ค. การบูรณาการการเรียนรู้และแบบเรียนรวม

ง. การจัดการชั้นเรียน

จ. การพัฒนาศูนย์การเรียนในสถานศึกษา

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง

ข. สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(1) สารความรู้

ก. หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย

ข. การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข. สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

- 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

(1) สารความรู้

ก. หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

ข. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

เพื่อการเรียนรู้

(2) สมรรถนะ

ก. ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

(1) สาระความรู้

ก. หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

ข. ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถวัดและประเมินผลได้

ข. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

การเรียนรู้ของผู้เรียน

10) การประกันคุณภาพการศึกษา

(1) สาระความรู้

ก. หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา

ข. การประกันคุณภาพการศึกษา

(2) สมรรถนะ

ก. สามารถจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนา

คุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข. สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ได้

11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

(1) สาระความรู้

ก. หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต

ข. คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู

ค. จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

(2) สมรรถนะ

ก. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละ

ให้สังคม

ข. ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1.1.2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน

(1) สารสาระการฝึกทักษะ

- ก. การสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้
- ข. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- ค. การทดลองสอบในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง
- ง. การออกแบบทดสอบ ข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผล
- จ. การตรวจข้อสอบการให้คะแนน และการตัดสินผลการเรียน
- ฉ. การสอบภาคปฏิบัติและการให้คะแนน
- ช. การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน
- ซ. การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

(2) สมรรถนะ

- ก. สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจุดประสงค์การสอน
- ข. สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียน

ที่หลากหลาย

2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

(1) สารสาระการฝึกทักษะ

- ก. การปฏิบัติการสอนวิชาเอก
- ข. การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
- ค. การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ง. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแบ่งปันความรู้ในการสัมมนาการศึกษา

(2) สมรรถนะ

- ก. สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก
- ข. สามารถประเมิน ปรับปรุง และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ค. ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน³⁸

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียน แต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอน ในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ในการแสวงหาความรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล ด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัย ในการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

³⁸ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ข้อ 11

1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้นๆ

3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน

4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็นยอมรับในความรู้ความสามารถให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สืบเสาะ จดจำ และรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาส ในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วค้นมุมของปัญหา ไปในทาง การพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวก ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์ หรือแง่ลบแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทาง ที่นำสู่ผลก้าวหน้า ของผู้เรียน

1.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)³⁹

โดยจรรยาบรรณของวิชาชีพได้มีการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อประมวลพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1.3.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง

ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

- (1) ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี
- (2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย
- (3) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด
- (4) ศึกษา หาความรู้ วางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ
- (5) ค้นคว้า แสวงหา และนำเทคนิคด้านวิชาชีพ ที่พัฒนาและก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมาใช้แก่ศิษย์และผู้รับบริการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- (1) เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม
- (2) ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ
- (3) ขาดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่
- (4) ไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่
- (5) ขัดขวางการพัฒนาองค์การจนเกิดผลเสียหาย

³⁹ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2550 ข้อ 6-9

1.3.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ครูต้องรัก ศรัทธา เชื่อสัจย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

(1) แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ
 (2) รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ
 (3) ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้
 (4) อุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพ
 (5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เชื่อสัจย์ สุจริตตามกฎ ระเบียบ และแบบแผนของทางราชการ

(6) เลือกใช้หลักวิชาที่ถูกต้อง สร้างสรรค์เทคนิค วิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

(7) ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในองค์กร

(8) เข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

(1) ไม่แสดงความภาคภูมิใจในการประกอบวิชาชีพ
 (2) ดูหมิ่น เหยียดหยาม ให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพศาสตร์ ในวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพ

(3) ประกอบการงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

(4) ไม่เชื่อสัจย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย

(5) คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

(6) ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือผู้รับบริการเกิดความเสียหาย

(7) ใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัย องค์กรวิชาชีพแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

1.3.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

1) ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

2) ครูต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3) ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

4) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

5) ครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์ จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

(1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

ก. ส่งเสริมให้ศิษย์และผู้รับบริการสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย

ข. ให้ศิษย์และผู้รับบริการ มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้และเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม กับตนเอง

ค. เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็น ชกย่อง ชมเชยและให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร

(2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ก. ลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม

ข. ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการจนเกิดผลเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ

ค. ดูหมิ่นเหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ

ง. เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการเป็นผลให้ได้รับความอับอาย หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง

จ. จูงใจโน้มน้าว ชุ่ยส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อ ศีลธรรมหรือกฎระเบียบ

ฉ. ชักชวนใช้จ้างวานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อจัดหา สิ่งเสพติด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข

ช. เรียกร้องผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ ที่ต้องให้บริการ

1.3.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

- (1) เสียสละ เอื้ออาทร และให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- (2) มีความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนา

การศึกษา

2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

(1) ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงาน จนทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

(2) ปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิ หาร้ายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น

(3) สร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์กรหรือกลั่นแกล้ง ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ให้เกิดความเสียหาย

(4) เจตนาให้ข้อมูลเท็จทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิด ความเสียหาย

ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

(5) วิพากษ์วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิด ความเสียหาย

หรือแตกความสามัคคี

1.3.5 จรรยาบรรณต่อสังคม

ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

(1) ยึดมั่น สนับสนุน และส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

(3) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

(4) เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม

2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- (1) ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม
- (2) ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม
- (3) ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- (4) ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม

2. คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู⁴⁰

2.1 คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

2.1.1 คุณสมบัติ

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง
- 3) ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

2.1.2 ลักษณะต้องห้าม

- 1) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 2) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- 3) เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

2.2 ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

2.2.1 ความรู้

- 1) ความเป็นครู
- 2) ปรัชญาการศึกษา
- 3) ภาษาและวัฒนธรรม

⁴⁰ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 44 ประกอบ
ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559

- 4) จิตวิทยาสำหรับครู
- 5) หลักสูตร
- 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
- 10) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

2.2.2 ประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขคณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้

- 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

3. การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

การประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ได้กำหนดให้วิชาชีพครู⁴¹ เป็นวิชาชีพควบคุม⁴² ซึ่งห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และห้ามมิให้ผู้ใดแสดง ด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคุรุสภา รวมทั้งห้าม มิให้สถานศึกษารับผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าประกอบวิชาชีพควบคุมในสถานศึกษา เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากคุรุสภา⁴³

สำหรับการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การกำหนดอายุใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่คุรุสภา กำหนด⁴⁴

⁴¹ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43

⁴² กฎกระทรวงการประกอบวิชาชีพควบคุม พ.ศ. 2549

⁴³ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 46

⁴⁴ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 45

ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับของคุรุสภา⁴⁵ หากผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพตามข้อบังคับคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี และเพิกถอนใบอนุญาต⁴⁶ ซึ่งผู้นั้นอาจอุทธรณ์ คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการคุรุสภาได้⁴⁷ ในกรณีผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งอยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ห้ามมิให้ผู้นั้นประกอบวิชาชีพควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพควบคุมนับแต่วันที่ทราบคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต⁴⁸ แต่หากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพถูกเพิกถอนจะยื่นขออีกไม่ได้ จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษ⁴⁹

คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ⁵⁰ ประกอบด้วย

- 1) ประธานกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการคุรุสภา
- 2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งคณะกรรมการคุรุสภาสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงด้านการศึกษา การบริหาร และกฎหมาย
- 4) กรรมการจากคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนที่มีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษา ซึ่งเลือกกันเองจำนวนสองคน
- 5) กรรมการจากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจำนวนหกคน ซึ่งเลือกตั้งมาจากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่าสิบปี หรือดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 หรือมีวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการขึ้นไป ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี ผู้ประกอบวิชาชีพ

⁴⁵ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 48

⁴⁶ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 54

⁴⁷ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 55

⁴⁸ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 56

⁴⁹ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 57

⁵⁰ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 21

ทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี

3.1 กระบวนการพิจารณาความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ (ภาคผนวก ก)

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้ได้รับใบอนุญาต มีสิทธิทำเรื่องยื่นต่อคุรุสภา และกรรมการคุรุสภา กรรมการมาตรฐานวิชาชีพ หรือบุคคลอื่นมีสิทธิแจ้งเรื่องต่อคุรุสภา⁵¹ เมื่อคุรุสภาได้รับเรื่องให้เลขาธิการคุรุสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ⁵² ซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด โดยยกข้อกล่าวหา ตกเดือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินห้าปี เพิกถอนใบอนุญาต⁵³

ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาดให้ ตกเดือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน ห้าปี เพิกถอนใบอนุญาต อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการคุรุสภาภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย⁵⁴

ในการดำเนินการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ⁵⁵ เมื่อปรากฏว่ามีมูลหรือปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์ว่ามีการกระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ให้ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวน โดยให้มีอำนาจหน้าที่พิสูจน์ความจริง ในข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ แล้วทำรายงานสรุปผลการสอบสวนและความเห็นเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

3.2 แนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ⁵⁶

(ภาคผนวก ข)

คุรุสภาได้กำหนดแนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพในกรณีต่าง ได้แก่

3.2.1 กรณีความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ฉันชู้สาว

- 1) ระหว่างครูกับศิษย์หรือผู้เยาว์
- 2) ระหว่างครูชายโสดกับสตรีโสด

⁵¹ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 51

⁵² พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 52

⁵³ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 54

⁵⁴ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 55

⁵⁵ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2549

⁵⁶ คุรุสภา, แนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา, สืบค้นจาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/download/index.php?mid=119&tid=3&l=th&gid=&Page=5&pageSize=10>, 2561

- 3) ระหว่างครูชายโสดกับสตรีมีสามี
- 4) ระหว่างครูชายมีภรรยา กับศิษย์หรือผู้เยาว์
- 5) ระหว่างครูชายมีภรรยา กับสตรีโสด
- 6) ระหว่างครูชายมีภรรยา กับสตรีมีสามี
- 7) ระหว่างครูสตรีโสดกับศิษย์ชาย
- 8) ระหว่างครูสตรีโสดกับชายมีภรรยา

3.2.2 กรณีความผิดเกี่ยวกับการเสพสุรา

3.2.3 กรณีความผิดเกี่ยวกับการเล่นการพนัน

3.2.4 กรณีความผิดเกี่ยวกับการละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

3.2.5 กรณีความผิดเกี่ยวกับการลงโทษศิษย์หรือนักเรียน

3.2.6 กรณีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

การใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพในแต่ละกรณี มีระดับความผิดที่แตกต่างกัน ได้แก่ ตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาต และเพิกถอนใบอนุญาต ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งการกระทำผิด

4. องค์การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา⁵⁷

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547⁵⁸ เป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547 จัดตั้งองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า “ก.ค.ศ.” และมีการปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน กล่าวคือครูซึ่งเป็นข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนที่ปฏิบัติงานในสำนักงานซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายได้

⁵⁷ สำนักงาน ก.ค.ศ., กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, 2553, หน้า 1-15

⁵⁸ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 79 ก วันที่ 23 ธันวาคม 2547

กำหนดให้มีองค์กรซึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เพียง 2 ระดับ คือ

1. ก.ค.ศ.

2. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง โดย อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ได้ถูกยุบเลิกและให้โอนอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ในจังหวัดนั้นๆ

4.1 ก.ค.ศ.

“ก.ค.ศ.” ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคล ทำหน้าที่หลักในระดับนโยบายของส่วนกลาง โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ “สำนักงาน ก.ค.ศ.”⁵⁹ เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ ก.ค.ศ.

4.1.1 ก.ค.ศ.

เดิม ก.ค.ศ. ประกอบด้วย บุคคล จำนวน 31 คน⁶⁰ แต่ปัจจุบันได้กำหนดให้มีบุคคลประกอบด้วย 3 ฝ่าย ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ⁶¹ ดังนี้

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน
- 2) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 9 คน
- 3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

4.1.2 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 19 กำหนดให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งของหน่วยงานการศึกษา

⁵⁹ มาตรา 20 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

⁶⁰ มาตรา 7 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

⁶¹ ข้อ 2 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 16/2560 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2560

3) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมากหรือการจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

4) ออกกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

5) พิจารณาวินิจฉัยตีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติตามนั้น

6) พัฒนาหลักเกณฑ์ วิชาการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7) กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน

8) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

9) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีกาจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

10) พิจารณาตั้ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

11) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา แนะนำและชี้แจงด้านการบริหารงานบุคคลแก่หน่วยงานการศึกษา

12) กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

13) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ตรวจสอบ และปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยงานการศึกษา ให้ผู้แทนของหน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับรวมทั้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ

หรือบุคคลใดรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.ค.ศ.

14) ในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือปฏิบัติการโดยไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติตามนั้น

15) พิจารณารับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ

16) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการปฏิบัติการต่างๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

17) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี เกิด และควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

18) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

4.2 คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

เมื่อมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 10/2559 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 11/2559 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 ให้ยุบเลิก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และให้โอนอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในจังหวัดนั้นๆ

4.2.1 คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ประกอบด้วย

1) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

2) ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นรองประธานกรรมการ

3) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ

4) ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และวัฒนธรรมจังหวัด เป็นกรรมการ

5) ผู้แทนภาคประชาชนในท้องถิ่นซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค จำนวน 2 คน เป็นกรรมการ

6) ผู้แทนข้าราชการครูในท้องถิ่นซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค จำนวน 2 คน เป็นกรรมการ

7) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ด้านบริหารงานบุคคล หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค จำนวนไม่เกิน 3 คน เป็นกรรมการ

8) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคทำหน้าที่เป็น กศจ.

4.2.2 อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

1) ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณากำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งการกำหนดจำนวนและอัตราตำแหน่ง และเกลี่ยอัตรากำลังให้สอดคล้องกับนโยบาย การบริหารงานบุคคล ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(2) พิจารณาให้ความเห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(3) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(4) พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการค้าเงินทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(5) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การป้องกันคุ้มครองระบบคุณธรรม การจัดสวัสดิการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

(6) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผล การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(7) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(8) จัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา เพื่อเสนอ ก.ค.ศ.

(9) พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารของหน่วยงานการศึกษา

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

3) ตามข้อ 7 แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2559 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 ดังนี้

(1) กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในจังหวัด

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด

(3) พิจารณาและให้ความเห็นชอบกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(4) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเพื่อใช้อำนาจตามข้อ 2 (4)

(5) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(6) วางแผนการจัดการศึกษาในจังหวัดและพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา

(7) เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของ กศจ. ได้ตามความจำเป็น

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคมอบหมาย

5. คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในการเข้ารับราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์ทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง เพื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ ได้ ซึ่งจะกล่าวถึงคุณสมบัติสำหรับตำแหน่งที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และตำแหน่งที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

5.1 คุณสมบัติทั่วไป⁶²

- 1) มีสัญชาติไทย
- 2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- 3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 4) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- 5) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

⁶²พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 30

6) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น หรือถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายของคําราชการนั้นๆ

7) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา

8) ไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

9) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

10) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

11) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศ

12) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

13) ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

5.2 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง⁶³

5.2.1 ครู

1) เป็นผู้ได้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือปริญญาตรีหรือทางอื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนด

2) เป็นผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือใบอนุญาตปฏิบัติการสอนซึ่งออกโดยสำนักงานคุรุสภา

5.2.2 ตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

เป็นผู้ได้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือคุณวุฒಿಯ่ออื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนด

⁶³พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 42

6. การสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะมีฐานะเป็นข้าราชการได้ เมื่อได้ผ่านกระบวนการสรรหาเพื่อคัดเลือกคนดี คนมีความสามารถ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามที่กฎหมายกำหนด และย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่ได้รับ การบรรจุและแต่งตั้งนั้น รวมทั้งได้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด อำนาจหน้าที่และสิทธิประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ ยังคงมีอยู่ตลอดเวลาที่มีสถานภาพการเป็นข้าราชการ และจะหมดไปเมื่อพ้นจากสถานภาพการเป็นข้าราชการ ดังเช่น ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการ เพราะมีเหตุที่ต้องสั่งให้ออกจากราชการตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

6.1 กรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป⁶⁴ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง⁶⁵ หรือ ขาดคุณสมบัติพิเศษ⁶⁶ อยู่ก่อน ดังนี้

เป็นผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากผู้สอบแข่งขันได้ตามมาตรา 45 จากกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษตามมาตรา 50 กรณีหน่วยงานการศึกษาใดมีเหตุและความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ราชการตามมาตรา 57 กรณีการโยกพนักงานส่วนท้องถิ่นและข้าราชการอื่นมาบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 58 กรณีผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว และสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 64 กรณีแต่งตั้งผู้ได้รับอนุญาต จากคณะรัฐมนตรี ให้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานใด ให้กลับเข้ารับราชการในเวลาทีคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามมาตรา 65 กรณีผู้ถูกสั่งได้ออกไปรับราชการทหารและได้รับคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการตามมาตรา 66 แล้วแต่กรณี และมีกรณีที่ต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือกรณีต่อมาภายหลัง ปรากฏว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง หรือขาดคุณสมบัติพิเศษอยู่ก่อนแล้ว หรือมีกรณีที่ต้องหาอยู่ก่อน และภายหลังปรากฏว่า เป็นผู้ขาดคุณสมบัติดังกล่าว ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เมื่อทราบเหตุว่าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการ โดยขาดคุณสมบัติทั่วไป ขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง หรือขาดคุณสมบัติพิเศษ สำหรับตำแหน่งที่จะได้รับบรรจุและแต่งตั้งแล้วแต่กรณีต้องสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน การสั่งให้ผู้ได้รับ

⁶⁴ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 49

⁶⁵ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 42

⁶⁶ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 48

การบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการออกจากราชการเพราะเหตุเป็นผู้ขาดคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ไม่กระทบกระเทือนถึงการใด ที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่

6.1.1 การขาดคุณสมบัติทั่วไป คือ

1) ขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีสัญชาติไทย
2) ขาดคุณสมบัติเพราะไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

3) ขาดคุณสมบัติเพราะเป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. หมายความว่า ผู้นั้นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาแล้วต่อมามีคนไร้ความสามารถ ซึ่งต้องเป็น กรณีที่ศาลมีคำสั่ง ให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือวิกลจริตจิตฟั่นเฟือน

(1) ขาดคุณสมบัติเพราะปรากฏภายหลังว่า เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรม อันดีสำหรับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า ผู้นั้นได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่มาตรวจสอบประวัติภายหลังว่าบุคคล นั้นเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีมาก่อนที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

(2) ขาดคุณสมบัติ เพราะเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ ในพรรคการเมือง

(3) ขาดคุณสมบัติเพราะเป็นบุคคลล้มละลาย หมายความว่า ขณะได้รับการแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลล้มละลาย และเป็นบุคคลล้มละลาย มาโดยตลอด หรือได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วต่อมา ว่าเป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ขาดคุณสมบัติเพราะเป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ หรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

6.1.2 การขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง

หมายถึง การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ดำรงตำแหน่งใดจะต้องบรรจุและแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐาน ตำแหน่งที่จะแต่งตั้งนั้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามลักษณะเฉพาะของตำแหน่งนั้นได้ การขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่งเป็นสาระสำคัญทำให้ไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งได้ จึงต้องให้ผู้ที่ขาดคุณสมบัตินั้นพ้นจากตำแหน่งไป ซึ่งมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้ ก.ค.ศ. จัดทำมาตรฐาน ตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นบรรทัดฐานทุกตำแหน่ง

6.1.3 การขาดคุณสมบัติพิเศษ

ก.ค.ศ. มีอำนาจกำหนดคุณสมบัติพิเศษ ในสาขาวิชาใดๆ เพื่อให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งสามารถใช้ในการรับสมัครสอบแข่งขันบุคคลที่มีคุณสมบัติพิเศษในสาขานั้นๆ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่ไม่อาจคัดเลือกได้บุคคลตามมาตรฐานตำแหน่งทั่วไปได้ การขาดคุณสมบัติพิเศษ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด จึงต้องให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไป

6.2 ถูกสั่งให้ออกจากราชการกรณีไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม⁶⁷

การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ไม่ว่าจะเป็นการบรรจุและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้สำหรับตำแหน่งนั้นตามมาตรา 45 หรือโดยวิธีการคัดเลือกโดยวิธีอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ตามมาตรา 50 จะต้องมีการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้วแต่กรณี ดังนี้

6.2.1 บรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา 38 ค (2) ต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้น

6.2.2 บรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วย ต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลา 2 ปี การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามแต่กรณี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่า การได้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ก็สั่งให้ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรือวิทยฐานะที่จะได้รับแต่งตั้งนั้นต่อไป ถ้าในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้วแต่กรณี ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเหมาะสม หรือมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยไม่ควรให้รับราชการต่อไปก็ให้สั่งให้ผู้นั้น

⁶⁷ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 56

ออกจากราชการได้ไม่ว่าจะครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม หรือไม่ก็ตาม

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการ กรณีมีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้หรือไม่มี ความเหมาะสม หรือมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนา อย่างเข้มอยู่ต่ำกว่าที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือออกไปรับราชการในระหว่างการทดลองปฏิบัติหน้าที่ ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้น ไม่เคยเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ หรือเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม หรือการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใด ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับ จากทางราชการในระหว่างที่ผู้นั้นอยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม

6.3 กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการ ให้มี ประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่น่าพอใจของทางราชการได้ ให้ผู้มีอำนาจ ตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเสียได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ในกรณีนี้กฎหมายมีเจตนาให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาตนเอง พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพของงาน ให้อยู่ในระดับมาตรฐานอยู่เสมอ จึงกำหนดให้ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นระยะ หากปรากฏว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ไม่สามารถปฏิบัติราชการ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอันเป็นที่น่าพอใจของทางราชการได้ก็ให้ผู้นั้นออกจากราชการ เสียได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เจตนารมณ์ของมาตรานี้ประสงค์จะรักษาคณตีมมีประสิทธิภาพไว้ในองค์กร หรือในระบบราชการและคัดกรองข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดประสิทธิผลตามมาตรฐานที่กำหนด ออกไปเสียจากระบบราชการ แม้การปฏิบัติงาน หรือพฤติกรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว จะไม่ถึงกับเป็นการหย่อน ความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการก็ตาม

6.4 กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องต่อหน้าที่ หรือ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่⁶⁸

ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เห็นว่า เมื่อเกิดเหตุใดเหตุหนึ่งในเรื่องหย่อนความสามารถ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นกรณีมีมูลถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย ทั้งนี้ให้นำ มาตรา 98 วรรคสอง วรรคห้าและวรรคเจ็ด มาตรา 100 วรรคสี่ และมาตรา 101 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

6.5 กรณีการสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในเรื่องที่สอบสวน⁶⁹

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงไม่ว่าจะเป็นการตั้งคณะกรรมการสอบสวนในชั้นเริ่มต้น โดยผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในชั้นใดหรือในชั้นรายงานการสอบสวนวินัยและการออกจากราชการ ผลการสอบสวนไม่มีพยานหลักฐานที่ชัดเจนหรือยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง และเมื่อประมวลจากพยานหลักฐานเท่าที่มีอยู่แล้ว เป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งกว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งถ้าให้รับราชการต่อไปก็จะเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งเรื่องให้ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาตามแต่กรณีพิจารณา และเมื่อองค์กฤษฎีกาที่มีอำนาจพิจารณามีมติเป็นประการใดก็ให้ส่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น หาก ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาผู้นั้นออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในเรื่องที่สอบสวน ก็ได้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

6.6 กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะได้รับโทษจำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ⁷⁰

กรณีนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องไปรับโทษจำคุกตามคำสั่งของศาลหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ มิใช่ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่ต้องลงโทษปลดออกหรือไล่ออก จึงไม่ถือว่า มีโทษทางวินัยที่จะต้องปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ดังนั้น เมื่อไม่อาจมาปฏิบัติราชการได้

⁶⁸พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 111

⁶⁹พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 112

⁷⁰พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 113

จึงต้องสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ โดยผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุขาดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

7. การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครู

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกรณีอันมิมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรม สำหรับการสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน⁷¹

7.1 ลักษณะความผิดทางวินัย⁷² จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

7.1.1 วินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่

- 1) ไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม ต้องมีความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการแล้วต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3) อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
- 4) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ
- 5) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายใน 7 วัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ได้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

⁷¹ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 98

⁷² สุทธิศักดิ์ แก้วจินดา, ปัญหาความเป็นกลางในการพิจารณาทางปกครอง: กรณีการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554, หน้า 48 -50

- 6) ไม่ตรงต่อเวลา ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน
- 7) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- 8) ไม่ประพฤติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม ไม่สุภาพเรียบร้อย และรักษาความสามัคคี ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมงาน ไม่ต้อนรับ หรือให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมต่อผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
- 9) กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่น โดยปราศจากความจริง
- 10) กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
- 11) เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใด ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
- 12) ไม่วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดง การฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองใด
- 13) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว
- 14) ไม่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาวิญญ์ ไม่ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย หรือละเลย หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือ มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัยหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยไม่สุจริต

7.1.2 วินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่

- 1) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- 2) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงาน การศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวัง รักษาประโยชน์ทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- 3) ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็น เหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- 4) ละทิ้งหน้าที่ หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุ ให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- 5) ละทิ้งหน้าที่หน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

6) กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง ผู้เรียนหรือประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

7) กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่น โดยปราศจากความจริงเป็นเหตุ ให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

8) กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์ อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยมุ่งหมายจะให้เป็น การซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็น การกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่น ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ

9) คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยมิชอบหรือนำเอา ผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอ ขอบปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือน ในระดับที่สูงขึ้น

10) ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการ ไม่ว่าจะมิต่างตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่น นำผลงาน นั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะ หรือให้ได้รับ เงินเดือนในอันดับที่สูงขึ้น

11) เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริต โดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

12) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง

13) เสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด

14) เล่นการพนันเป็นอาชญา

15) กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแล รับผิดชอบของตนหรือไม่

7.2 โทษทางวินัย

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จำต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่ มีเหตุอันควร จงดโทษ ซึ่งโทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ⁷³

7.2.1 ภาคทัณฑ์

7.2.2 ตัดเงินเดือน

7.2.3 ลดขั้นเงินเดือน

7.2.4 ปลดออก

7.2.5 ไล่ออก

โทษทางวินัยทั้ง 5 สถานแยกพิจารณาได้เป็นโทษทางวินัยที่ไม่ร้ายแรงและโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

1) โทษสำหรับกรณีที่กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย ไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน ในกรณีกระทำผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรจงดโทษ จะจงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้⁷⁴

2) โทษสำหรับกรณีที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณีที่กระทำ ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนก่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก⁷⁵

⁷³ มาตรา 96 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

⁷⁴ มาตรา 100 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

⁷⁵ มาตรา 99 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัย⁷⁶ (ภาคผนวก ก)
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนด
แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยในกรณีต่าง ได้แก่

- (1) กรณีประพฤติชั่วโดยเล่นพนัน
- (2) กรณีประพฤติชั่วโดยเสพสุรา
- (3) กรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าราชการ
- (4) กรณีประพฤติชั่วโดยปลอมลายมือชื่อหรือปลอมเอกสาร
- (5) กรณีประพฤติชั่วทางเพศ
 - ก. ครูชายโสด
 - ข. ครูชายมีภรรยา
 - ค. ครูสตรีโสด
 - ง. ครูสตรีมีสามี

การพิจารณาโทษความผิดวินัยในแต่ละกรณีมีระดับความโทษที่แตกต่างกัน
ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก และไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรง
แห่งการกระทำผิด

7.3 การรายงานการดำเนินการทางวินัย⁷⁷

เป็นกระบวนการหนึ่งในระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลในการใช้อำนาจหน้าที่
ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ได้ออกคำสั่ง ทางปกครองหรือมีการกระทำทางปกครองไปแล้ว
โดยให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกคำสั่งหรือกระทำการไปตามอำนาจหน้าที่ รายงานผล
การดำเนินการออกคำสั่งหรือการกระทำทางปกครองนั้น ไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป
หรือองค์คณะบริหารงานบุคคล ผู้มีอำนาจพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อตรวจสอบ กำกับ ดูแล
ให้การดำเนินการนั้นเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมและชอบด้วยกฎหมาย

⁷⁶ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, รวมตัวอย่างความผิดทางวินัย อุทธรณ์
ร้องทุกข์ และการหารือข้อกฎหมาย, กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว, 2549, หน้า 109-125

⁷⁷ คู่มือการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา, “อ้างแล้ว”, หน้า 261 - 271

การรายงานการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7.3.1 ความหมาย

การรายงานการดำเนินการทางวินัย หมายถึง การรายงานผล การดำเนินการทางวินัยที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดจนเสร็จสิ้นกระบวนการ และได้มีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว เช่น การสั่งยุติเรื่อง คำสั่งงดโทษ หรือคำสั่งลงโทษทางวินัยไปแล้ว โดยรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หรือรายงานไปยัง องค์กรคณะกรรมการบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

7.3.2 หลักเกณฑ์

มีกำหนดไว้ในมาตรา 104 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยรายงาน การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้

การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง (ภาคผนวก ง) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาไปแล้ว ให้รายงานไปยังองค์กรบริหารงานบุคคล ได้แก่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ตามแต่กรณี โดยรายงานผ่านผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือตนขึ้นไปตามลำดับ (หากมี) ผู้บังคับบัญชาและองค์กรบริหารงานบุคคลดังกล่าวอาจมีคำสั่งหรือมีมติให้เปลี่ยนแปลงโทษ หรือดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรมได้ เมื่อผู้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วให้รายงานต่อไปยังหัวหน้าส่วนราชการ หากหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งหรือการดำเนินการดังกล่าวถูกต้องเหมาะสมแล้วก็ให้ถือว่าการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงนั้นเป็นอันยุติ เสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว แต่หากหัวหน้าส่วนราชการมีความเห็นขัดหรือแย้งกับมติของ องค์กรบริหารงานบุคคลก็ให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาต่อไป และเมื่อ ก.ค.ศ. มีมติ เป็นประการใด ก็ให้เป็นที่ยุติ กล่าวคือ หากมีมติรับทราบก็ถือว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นที่ยุติ หาก ก.ค.ศ. มติเปลี่ยนแปลงโทษ หรือมีความเห็นเป็นประการใดก็ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการไปตามมตินั้น

1) การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด และได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา⁷⁸ กรณีนี้ หมายถึง เมื่อผู้บังคับบัญชา

⁷⁸ ข้อ 5 วรรคหนึ่ง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาไม่ว่าจะผู้มีวิทยฐานะใด หรือไม่มีวิทยฐานะ โดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงตามมาตรา 98 วรรคหนึ่ง หรือกรณีที่ไม่ได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวน เนื่องจากเป็นกรณีความผิดปรากฏชัดแจ้ง และได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น สั่งยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่าผลการสอบสวนไม่มีมูล หรือสั่ง งดโทษ หรือสั่งลงโทษไม่ร้ายแรง หรือหากเห็นว่ากรณีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เช่น ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี วิทยฐานะก็ให้รายงานการออกคำสั่งหรือผลการดำเนินการพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณา

(2) เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง และพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา⁷⁹ ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องพิจารณา ดังนี้

ก. ในกรณีที่เห็นว่ากรณียุติเรื่อง การงดโทษหรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้สั่งงดโทษ หรือลดโทษเป็นสถานเบาหรืออัตราโทษที่เบาลง หรือเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้รับความจริงและความยุติธรรมตามควร แก่กรณี หรือหากเห็นว่าไม่ได้กระทำผิดก็ให้สั่งยกโทษ⁸⁰ กล่าวคือ เมื่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานก็มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบจากคำสั่งและสำนวนการสอบสวน โดยตรวจสอบทั้งประเด็นข้อเท็จจริง ประเด็นข้อกฎหมาย ขั้นตอนในการดำเนินการอันเป็นสาระสำคัญ และในประเด็นระดับโทษเป็นต้นว่า ถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยหรือการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม เช่น สั่งลงโทษ เกินกรอบที่กฎหมายให้อำนาจ ก็มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงสถานโทษ หรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้รับความจริงและความยุติธรรมตามควรแก่กรณี เช่น สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม หรือ หากเห็นว่าไม่มีความผิดก็สั่งยกโทษได้

⁷⁹ ข้อ 5 วรรคสอง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁸⁰ ข้อ 7 (1) ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

ข. ในกรณี que เห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการเพื่อสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง มาตรา 100 วรรคหก หรือมาตรา 104 (1) หรือดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งโดยอาจสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา 103 หรือกรณี que เห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 ก็ให้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้⁸¹ กรณีนี้เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา เห็นว่า ตามที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงนั้น ไม่ถูกต้องเนื่องจากมิใช่เป็นกรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่เป็นกรณีอื่น เช่น เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเป็นกรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 110 (4) หรือ เป็นกรณี que มิใช่เป็นความผิดวินัย แต่มีเหตุที่ควรสั่งให้ออกจากราชการ กรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา 111 ก็มีอำนาจสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนให้ถูกต้องตรงกันกับเหตุอันเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เช่น สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 98 วรรคสอง มาตรา 100 วรรคหก หรือมาตรา 104 (1) หรือดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง หรือ สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนตามมาตรา 111 เป็นต้น ตามแต่กรณี

ค. ในกรณี (1) (2) หรือกรณีอื่น que เห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป⁸² กรณีนี้เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาเห็นว่าเรื่องที่ได้รับรายงานและต้องดำเนินการต่อไปนั้น ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือเกินกรอบอำนาจหน้าที่ของตน ทำให้เป็นกรณี que ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้จึงไม่อาจดำเนินการได้เองได้ เช่น กรณี que ผู้ถูกกล่าวหาไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับรายงานจะสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนหรือสั่งลงโทษได้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ต้องแจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

ง. กรณีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ดำเนินการทางวินัย โดยเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง และได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษหรือลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดไปแล้วให้รายงานไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาต่อไป

⁸¹ ข้อ 7 (2) ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁸² ข้อ 7 (3) ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

จ. ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ผู้บังคับบัญชาเสนอสำนวนให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งแล้วแต่กรณี พิจารณาและให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย ดังนั้น ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตาม (1) หรือ (4) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำความเห็นเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอุทธรณ์ โดยต้องนำ กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. 2550 มาใช้ประกอบด้วย เมื่อพิจารณาอุทธรณ์แล้วมีมติเป็นประการใด ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งและปฏิบัติไปตามนั้น และให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย

ฉ. ในกรณีที่ไม่มีการอุทธรณ์ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ได้รับรายงานพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยแล้วมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงานไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁸³ ในกรณีนี้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยดังกล่าว และมีมติเป็นประการใดแล้วเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ให้รายงานไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณา ต่อไป

เจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าวก็เพื่อให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปโดยเสมอภาคและเที่ยงธรรม

(3) เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาก็มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการทางวินัยดังกล่าวทั้งหมด หากเห็นว่ามติและการดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ถูกต้องเหมาะสมทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย เหตุผลในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งการลงโทษเป็นไปโดยเท่าเทียมกันและเสมอภาคกันตามแนวทางที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ จึงถือว่าการดำเนินการทางวินัยนั้นถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรมแล้ว ก็ให้ตอบรับทราบไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและให้เป็นอันถือว่าการรายงานการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุดลงแล้ว

⁸³ ข้อ 7 วรรคสอง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นขัดแย้งกับมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยเห็นว่าการมีมติและการดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาไม่ถูกต้อง ในเรื่องการใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในข้อเท็จจริง ไม่ถูกต้องในข้อกฎหมายหรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด หรือใช้ดุลพินิจในการพิจารณาโทษหรือลงโทษไม่เหมาะสม หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือแนวทางที่ ก.ค.ศ. กำหนด ก็ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอรายงานพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา เนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดให้ มีองค์คณะบริหารงานบุคคลในระดับส่วนราชการ ไม่ได้ให้อำนาจเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะมีมติหรือสั่งการอย่างใดได้ แต่ได้กำหนดให้รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา⁸⁴ เมื่อ ก.ค.ศ. ได้พิจารณาและมีมติเป็นประการใดแล้วให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น⁸⁵ ดังนั้น ในกรณีนี้ เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วก็ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของ ก.ค.ศ.

(4) ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดผู้ใดไม่ว่าจะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหรือไม่ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงและสั่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ถูกกล่าวหาไปแล้ว องค์คณะบุคคลที่จะตรวจสอบ การดำเนินการดังกล่าวตามที่กฎหมายกำหนด คือ ก.ค.ศ. จึงให้รายงานผลการดำเนินการพร้อมส่ง สำนวนการสอบสวนไปยัง ก.ค.ศ. พิจารณา⁸⁶ และเมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใด ก็ให้เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น

⁸⁴ข้อ 7 วรรคสอง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁸⁵ มาตรา 104 วรรคสาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

⁸⁶ข้อ 7 วรรคสอง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

2) การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง กรณีที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่

การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชา ได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด โดยสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง หรือในกรณีที่เป็นการผิดประวัติดังกล่าว และได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลดโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ⁸⁷

(2) เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้รับรายงานของผู้บังคับบัญชาแล้ว มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมการดำเนินการดังกล่าว ทั้งในด้านข้อเท็จจริงข้อกฎหมาย กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการ การใช้ดุลพินิจในการลงโทษและเหตุผลในการออกคำสั่ง อันเป็นการตรวจสอบกำกับ ดูแลของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หากเห็นว่ากรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีคำสั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือสั่งลงโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือสั่งให้ดำเนินการอย่างไรๆ เพื่อให้เกิด ความถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายต่อไป เช่น สั่งให้ยกเลิกคำสั่งเดิมและสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งเป็นในทั้งงดโทษหรือลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างไรๆเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้มีความจริงและความยุติธรรม ตามแต่กรณี⁸⁸ และเมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้พิจารณาเห็นชอบหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่แล้วให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา⁸⁹

(3) กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นว่า เรื่องที่ได้รับรายงานเป็นกรณีที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการเพื่อสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง คือ สั่งให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา 53 สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือตามมาตรา 100 วรรคหก คือ กรณีที่มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 ไม่ดำเนินการผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปก็มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือตามมาตรา 104 (1) คือ หัวหน้าส่วนราชการให้อำนาจตามมาตรา 104 (1) สั่งแต่งตั้ง

⁸⁷ ข้อ 6 วรรคหนึ่ง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁸⁸ ข้อ 9 (1) ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁸⁹ ข้อ 6 วรรคสอง ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง กรณีความผิดปรากฏชัดแจ้ง ตาม กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยความผิดปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2543 โดยระหว่างที่ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงต่อผู้ถูกกล่าวหา นั้น อาจสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา 103

(4) กรณีหัวหน้าส่วนราชการ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หรือเลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาผู้ใดและได้ส่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษผู้นั้นอย่างหนึ่งอย่างใดไปแล้ว ในชั้นการตรวจ กำกับ ดูแล การใช้ อำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วย การรายงานการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ จึงกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการต้องรายงานให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

(5) ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยตามข้อ 1 หรือ ข้อ 4 ก็ให้ผู้บังคับบัญชาเสนอเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา คำอุทธรณ์นั้น ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง จะต้องพิจารณาผล การดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของผู้บังคับบัญชาที่ได้ดำเนินการไปแล้วควบคู่ไปกับการพิจารณา คำอุทธรณ์ของผู้ถูกอุทธรณ์ ไม่ว่าเป็นการอุทธรณ์ในประเด็นข้อเท็จจริง อุทธรณ์ข้อกฎหมาย หรืออุทธรณ์ระดับโทษ จึงให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

(6) เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ได้รับรายงานและได้พิจารณาการรายงานการดำเนินการทางวินัย หรือพิจารณาคำอุทธรณ์ ซึ่งให้ถือว่าเป็นการพิจารณาการรายงานการดำเนินการทางวินัยไปด้วยแล้ว มีมติเป็นประการใดให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งหรือปฏิบัติไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง นั้น และหากหัวหน้าส่วนราชการเห็นด้วยกับมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ก็ให้ถือว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นอันถึงที่สุด

(7) ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ มีความเห็นขัดหรือแย้งกับมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แม้ว่าหัวหน้าส่วนราชการจะได้สั่งหรือปฏิบัติไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งไปแล้วก็ตาม ให้หัวหน้าส่วนราชการรายงานหรือเสนอเรื่องให้ ก.ค.ศ. พิจารณา พร้อมทั้งเหตุผลหรือความเห็นที่เป็นข้อโต้แย้ง และไม่เห็นด้วยกับมติ ของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งนั้น

(8) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเหนือหัวหน้าส่วนราชการ ขึ้นไป ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไปแล้ว ก็ให้รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา

7.3.3 การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

1) การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา (ภาคผนวก จ)

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด โดยคณะกรรมการการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วมีมติเป็นประการใด ไม่ว่าจะมิตินำให้ยุติเรื่อง งดโทษ ให้ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงหรือให้ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้นแล้วให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณาพร้อมสำนวนการสอบสวน

(2) ในการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง หากคณะกรรมการสอบสวนและผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าไม่เป็นความผิดหรือเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัย และได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยหากเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยตามที่รายงานไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ก็มีอำนาจออกคำสั่งเพื่อเปลี่ยนแปลงโทษหรือมีคำสั่งตามที่เห็นเหมาะสมหรือกรณีที่เป็นผู้ดำเนินการทางวินัยและได้สั่งยกโทษ งดโทษ หรือสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงไปแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา หรือกรณีเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง และได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติเป็นประการใด ก็ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น แล้วรายงานไปยัง ก.ค.ศ. พร้อมสำนวนการสอบสวน

(3) ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา หรือผู้บังคับบัญชาเหนือหัวหน้าส่วนราชการ ได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาผู้ใดไปแล้ว ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณาพร้อมสำนวน การสอบสวน

(4) เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณาแล้วมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้การรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุด

2) การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) กรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งพิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา โดยกรณีนี้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และผลการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาแล้วมีมติเป็นประการใด ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น แล้วให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. พร้อมสำนวนการสอบสวน

(2) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามลำดับ⁹⁰ ในกรณีนี้ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน วินัยอย่างร้ายแรง เห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดหรือเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และได้สั่งยุติเรื่องงดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้ว ให้รายงาน หรือรายงานตามลำดับไปยัง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งพิจารณาและมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้นแล้วรายงานไปยัง ก.ค.ศ. พร้อมสำนวนการสอบสวน

(3) เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว และไม่ว่าจะมีคำสั่งหรือดำเนินการอย่างไรให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา โดยในกรณีที่เห็นควรยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษไม่ร้ายแรง ก็ให้ออกคำสั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือออกคำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจตามแต่กรณี เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาและมีมติเป็นประการใดก็ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งหรือปฏิบัติไปตามมตินั้น แล้วรายงานไปยัง ก.ค.ศ. พร้อมสำนวน การสอบสวน⁹¹

⁹⁰ ข้อ 9 (2) ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551

⁹¹ มาตรา 104 (2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

(4) การดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือหัวหน้าส่วนราชการขึ้นไปและมีใช้เป็นการดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เมื่อได้ดำเนินการออกคำสั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงไปแล้วให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา⁹² ทั้งนี้ เพื่อให้มีการตรวจสอบ กำกับ ดูแล

(5) เมื่อ ก.ค.ศ. ได้รับรายงานในแต่ละกรณี มีอำนาจพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการทางวินัยตามที่รายงาน หากเห็นว่า ยังดำเนินการไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็มีอำนาจในการสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือมีมติให้ดำเนินการ ใดๆ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และเมื่อมีมติเป็นประการใด ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 หรือหัวหน้าส่วนราชการ แล้วแต่กรณี ก็มีหน้าที่สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น⁹³ และให้ถือว่ากระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุดแล้ว

7.4 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้มีการดูแลรักษาความเป็นธรรมให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยและตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาด้วย โดยกำหนดให้มีองค์คณะบุคคล คือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชา และกำหนดให้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย⁹⁴ กล่าวคือ หากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ งดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ให้อุทธรณ์ ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง⁹⁵ และหากถูกสั่งลงโทษปลดออก ไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องเกี่ยวกับการอุทธรณ์ไว้ในกฎ ก.ค.ศ.⁹⁶ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งหรือปฏิบัติไปตาม

⁹² มาตรา 104 วรรคสอง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

⁹³ มาตรา 104 วรรคสาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

⁹⁴ มงคล รุ่งสว่าง, “อ้างแล้ว”, หน้า 54-55

⁹⁵ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 121

⁹⁶ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 124

บทที่ 4

วิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดหาตำแหน่งให้แก่ข้าราชการครู ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

คุรุสภาได้กำหนดให้ตำแหน่ง ครู เป็นตำแหน่งวิชาชีพทางการศึกษาที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งข้าราชการครูที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบทางการศึกษา (ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู) ต้องมีคุณสมบัติ ได้แก่ 1. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์, 2. มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภา, 3. ผ่านการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด และไม่มีลักษณะต้องห้ามคุณสมบัติ ได้แก่ 1. เป็นผู้มีภาวะประพฤติดีเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี, 2. เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ, 3. เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง มีคุณสมบัติตามมาตรฐานความรู้ โดยมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ตามที่คุรุสภากำหนด และมีประสบการณ์วิชาชีพ โดยผ่าน การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 แต่คุรุสภามีได้กำหนดให้ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นเป็นตำแหน่งที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ 1. มีสัญชาติไทย, 2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์, 3. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 4. ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น, 5. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่ตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ., 6. ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามพระราชบัญญัติหรือตามกฎหมายอื่น หรือถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายของคุรุสภานั้นๆ, 7. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 8. ไม่เป็นกรรมการบริหาร

พรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง, 9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย, 10. ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ, 11. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศ, 12. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัย ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น, 13. ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง คือ เป็นผู้ได้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือปริญญาตรี หรือทางอื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนดและเป็นผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือใบอนุญาตปฏิบัติการสอน ซึ่งออกโดยสำนักงานคุรุสภา ตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

จากการเปรียบเทียบคุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปรากฏว่า การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ถูกกำหนดให้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับข้าราชการครูตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ไม่ได้กำหนดเป็นคุณสมบัติทั่วไปของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้เห็นได้ว่า ข้าราชการครูเป็นตำแหน่งที่มีสถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษา ทับซ้อนกับสถานะความเป็นข้าราชการ ดังนั้น เมื่อข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ย่อมมีผลทำให้ขาดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการครูได้ แต่สถานะความเป็นข้าราชการของผู้นั้นยังคงมีอยู่และยังสามารถที่จะดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ (ภาคผนวก ฉ)

ตามที่ข้าราชการครู เป็นตำแหน่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) กล่าวคือ ต้องไม่ปฏิบัติตนให้ผิดจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อสังคม หากข้าราชการครู มีการกระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพแล้วก็อาจถูกตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงของการกระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยการกระทำ

ความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ถือเป็นการกระทำที่มีระดับความร้ายแรงมากที่สุดจนไม่อาจให้ข้าราชการครูผู้นั้นประกอบวิชาชีพครูได้ ทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลดลง แต่สถานะความเป็นข้าราชการยังคงมีอยู่ที่จะสามารถจัดหาตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ นอกจากนั้นข้าราชการครู มีสถานะความเป็นข้าราชการจะต้องปฏิบัติตนอยู่ในวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และหากข้าราชการครูกระทำความผิดวินัยก็อาจถูกลงโทษทางวินัย ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน เป็นการลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง และปลดออก ไล่ออก เป็นการลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงมีผลให้สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลง ซึ่งระดับของการลงโทษทางวินัยขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงของการกระทำผิดทางวินัย

จากการเปรียบเทียบฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับ ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะพบว่า ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ไม่ว่าจะเป็นความผิดจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อสังคม ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับฐานความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ภาคผนวก ข) ดังนี้ 1. ความผิดจรรยาบรรณต่อตนเอง กรณีขาดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่, กรณีไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่, กรณีขาดวางแผนการพัฒนางานจนเกิดผลเสียหาย, ความผิดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ, กรณีไม่แสดงความภาคภูมิใจในการประกอบวิชาชีพ, กรณีประกอบกิจการอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา, กรณีไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย, กรณีใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือผู้รับบริการเกิดความเสียหาย , ความผิดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีเปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการ เป็นผลให้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง, กรณีจงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อศีลธรรมหรือกฎระเบียบ, ความผิดจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ กรณีปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงาน จนทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ, กรณีปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิ ให้อายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น, เจตนาให้ข้อมูลเท็จทำให้เกิดความ เข้าใจผิดหรือเกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และความผิดจรรยาบรรณต่อสังคม กรณีไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุน

กิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม, กรณีไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา หรือสิ่งแวดล้อม, กรณีไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม, กรณีปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะ อุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง, 2. ความผิดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กรณีไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแบบแผนของทางราชการ จนก่อให้เกิดความเสียหาย และความผิดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไป ตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษามติดคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ, 3. ความผิดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กรณีดูหมิ่นเหยียดหยาม ให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ศาสตราจารย์ในวิชาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพ และความผิดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการ จนเกิดผลเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ, กรณีดูหมิ่นเหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ, ความผิดจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ กรณีวิพากษ์วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือแตกความสามัคคี ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง, 4. ความผิดจรรยาบรรณต่อผู้ร่วม

ประกอบวิชาชีพ กรณีสร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์กรหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมประกอบวิชาชีพให้เกิดความเสียหาย, กรณีเจตนาให้ข้อมูลเท็จทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง, 5. ความผิดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กรณีใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัยองค์กรวิชาชีพแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบและความผิดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีเรียกร้อยผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ที่ต้องให้บริการ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อ ขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง, 6. ความผิดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กรณีคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 91 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยมิชอบหรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้างวานใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดอย่างร้ายแรง, 7. ความผิดจรรยาบรรณต่อตนเอง กรณีเกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม, กรณีประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศและความผิดจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีชักชวน ใช้ จ้างวานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อจัดหาสิ่งเสพติดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นฐานความผิดวินัย ตามมาตรา 94 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติว่า ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญา หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

และเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่มีระดับ ความร้ายแรงจนทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ที่ส่งผลให้สถานะ ความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลดลงกับระดับความผิดวินัย จะพบว่าส่วนใหญ่เป็นลักษณะ เดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการลดลง ได้แก่ 1. ความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาว กรณีครูชายโสคร่วมประเวณีกับสตรีโสคร โดยไม่จดทะเบียนสมรสและไม่รับผิดชอบ, กรณีครูชายโสคร่วมประเวณีกับสตรีมีสามีโดยข่มขืน หรือสมครใจ, กรณีครูชายมีภรรยาพยายามร่วมประเวณีหรือให้บำบัดความใคร่กับศิษย์หรือผู้เยาว์, กรณีครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับศิษย์หรือผู้เยาว์, กรณีครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีโสคร โดยการข่มขืนหรือหลอกลวงหรือบังคับ, กรณีครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีโสครโดยสมครใจ และทำให้เสียชื่อเสียง, กรณีครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีมีสามี, กรณีครูสตรีโสคร่วมประเวณี กับศิษย์ชาย, กรณีครูสตรีโสคร่วมประเวณีกับชายมีภรรยาโดยสมครใจ, กรณีครูชายมีภรรยากระทำ อนาจารต่อศิษย์หรือผู้เยาว์โดยกระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ และกรณีครูสตรีโสคร กระทำอนาจารต่อศิษย์ชายโดยกระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ, 2. ความผิดเกี่ยวกับการเล่นการพนัน กรณีเล่นการพนันประเภทที่กฎหมายห้ามเด็ดขาด (ตามบัญชี ก) และกรณีเล่น การพนันฉลากกินรวมเป็นเจ้ามือ, 3. ความผิดเกี่ยวกับการละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ กรณีละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลสมควรเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงและกรณีละทิ้ง หน้าที่เกิน 15 วัน แต่มีพฤติกรรมบางลักษณะที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ ถูกเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ไม่เป็นลักษณะเดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงที่ไม่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการลดลง ซึ่งเป็นกรณีที่อาจเป็นความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรือวินัยอย่างร้ายแรงโดยต้องพิจารณาตามความร้ายแรงแห่งกรณี ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาว กรณีครูชายโสครกระทำอนาจารต่อสตรีมีสามีโดยกระทำต่ออวัยวะ สำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ และกรณีครูชายมีภรรยากระทำอนาจารต่อสตรีมีสามี โดยกระทำต่ออวัยวะ สำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ ที่มีการลงโทษทางวินัยเป็นปลดออก ลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี เป็นต้น (ภาคผนวก ช) เช่นนั้นแล้ว หากพฤติกรรม ที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

เป็นลักษณะเดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ที่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลงก็ไม่อาจจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้ แต่หากพฤติกรรมที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ไม่เป็นลักษณะเดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลง ก็สามารถจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้

จากการศึกษากระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เริ่มจากครูสภารับเรื่องร้องเรียนและเลขาธิการคุรุสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สรุปผลการสอบสวนและความเห็นเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาด และอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการคุรุสภาแตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีแบ่งออกเป็นกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยไม่ร้ายแรง เริ่มจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ไม่ร้ายแรง ให้รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี และรายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ โดยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี และกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เริ่มจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงพิจารณาเสร็จแล้วเสนอให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี ซึ่งเมื่อ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง พิจารณาแล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้วให้รายงาน คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พิจารณา เมื่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น โดยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) (ภาคผนวก ฉ) ซึ่งกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพและกระบวนการ

พิจารณาความผิดวินัยทั้งสองกระบวนการ ไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและไม่มีบทบัญญัติของ กฎหมายใดที่กำหนดให้นำผลการพิจารณาของแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกันได้

จากการศึกษาข้างต้น จะพบว่าข้าราชการครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยมีสถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาและสถานะความเป็นข้าราชการ ซึ่งหากข้าราชการครูมีการกระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพในระดับร้ายแรงจนถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ย่อมทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลิ้นสุดลง แต่สถานะความเป็นข้าราชการยังคงอยู่ สามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้กับผู้นั้นได้ แต่หากการกระทำผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพดังกล่าวเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ก็สามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้กับผู้นั้นได้ และหากเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ไม่สามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้กับผู้นั้นได้ ซึ่งจากบทบัญญัติตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้จัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ยกเว้นมีกรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ โดยให้จัดหาภายใน 30 วันนับแต่ได้รับแจ้ง การถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยด้วย ว่าต้องดำเนินการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร และกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพแตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ซึ่งกระบวนการพิจารณาทั้งสองไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกัน จึงมีประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. กรณีตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัย ว่าต้องดำเนินการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร

จากการที่ได้ศึกษาแล้วว่า เมื่อข้าราชการครูที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่งผลให้ข้าราชการครูขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ

ตำแหน่งครู ทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาสิ้นสุดลง ไม่อาจดำรงตำแหน่งครูได้ แต่สถานะความเป็นข้าราชการยังคงอยู่สามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้นได้ ก็ส่งผลให้ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มีการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้น โดยไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยด้วยว่าต้องดำเนินการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร และจากการศึกษาพบว่าฐานความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นฐานความผิดวินัยเช่นเดียวกัน ทำให้เมื่อข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัย จึงยังไม่อาจจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้นได้ ตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ แต่ถือว่าเป็นความปรากฏแก่ผู้บังคับบัญชาแล้วว่าข้าราชการครูมีมูลว่ากระทำความผิดวินัยที่ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการทางวินัยก่อนเพื่อให้ทราบว่าเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงหรือความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยระหว่างดำเนินการทางวินัยต้องจัดหาตำแหน่งเฉพาะตัวเป็นการชั่วคราวให้กับข้าราชการครูผู้นั้น เนื่องจากข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาไม่อาจดำรงตำแหน่งครูได้ หากภายหลังปรากฏว่าข้าราชการครูต้อง ถูกลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ย่อมทำให้สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลง จึงไม่จำเป็นต้องจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้นได้ เช่นเดียวกับ กรณีข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีกรณีที่ทำให้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ กรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง หรือขาดคุณสมบัติพิเศษอยู่ก่อน, กรณีไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนา อย่างเข้ม, กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ, กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องต่อหน้าที่หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่, กรณีการสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในเรื่องที่สอบสวน, กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะได้รับโทษจำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ที่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลง และมีอาจจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้นได้เช่นกัน แต่หากภายหลังดำเนินการทางวินัยแล้วปรากฏว่าข้าราชการครูต้องถูกลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

ยอมทำให้สถานะความเป็นข้าราชการยังคงอยู่ จึงสามารถจัดหาคำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้นั้นได้

แนวทางแก้ไข

เนื่องจาก ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยว่าต้องดำเนินการจัดหาคำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการจัดหาคำแหน่งอื่นให้กับข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยก่อนการจัดหาคำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดยกเว้นกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ที่ไม่ต้องจัดหาคำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

2. ปัญหาความไม่สัมพันธ์ของกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จากการที่ได้มีการศึกษาแล้วว่า ข้าราชการครู ถูกกำหนดให้เป็นตำแหน่งวิชาชีพทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และขณะเดียวกันผู้ดำรงตำแหน่งครูก็มีสถานะความเป็นข้าราชการที่ต้องปฏิบัติตามวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกระบวนการพิจารณาทั้งสองไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาของแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกันได้ และจากการศึกษาฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพก็เป็นฐานความผิดวินัยเช่นเดียวกัน เช่นนั้นแล้ว จะเห็นได้ว่า แม้กระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพแตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย แต่ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพเหมือนกับฐานความผิดวินัย ย่อมทำให้การดำเนินการตามกระบวนการ

ทั้งสองเป็นการซ้ำซ้อนกัน และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการที่ต้องดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาความผิดสองครั้ง นอกจากนี้หากผลการพิจารณาความผิดของกระบวนการทั้งสองไม่ตรงกัน ย่อมเกิดความขัดแย้งของผลการพิจารณา ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และผลของการพิจารณาที่เป็นแนวทางเดียวกันจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญต่อกระบวนการพิจารณาใดกระบวนการพิจารณาหนึ่งเพื่อนำผลของการพิจารณาความผิดตามกระบวนการพิจารณานั้นมาใช้ผูกพันกับการพิจารณาความผิดของอีกกระบวนการหนึ่ง ซึ่งกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีการตรวจสอบในหลายขั้นตอนเป็นอำนาจคู่ กล่าวคือ การดำเนินการเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ดำเนินการวินัยทางวินัยโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยแล้วขั้นหนึ่ง จะมี คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณีพิจารณาอีกขั้นหนึ่ง รวมทั้ง มี ก.ค.ศ. พิจารณา ในชั้นสุดท้าย และยังมีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ส่วนกระบวนการพิจารณาความผิดที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเพียงการพิจารณาของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพต่อคณะกรรมการคุรุสภา จึงต้องให้ความสำคัญต่อผลของการพิจารณาความผิดวินัยตามกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มากกว่าผลของการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพตามกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้นำผลของการพิจารณาความผิดวินัยตามกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผูกพันเป็นผลของความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเมื่อมีการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูแล้วต้องแจ้งให้คุรุสภาเพื่อนำผลการพิจารณาความผิดวินัยผูกพันเป็นผลการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือในการดำเนินการทางวินัยที่อาจพบว่าเป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพก็ให้ข้าราชการของคุรุสภาที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนวินัย และเข้าร่วมเป็นกรรมการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้นำผลการพิจารณาความผิดวินัยผูกพันเป็นผลการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

แนวทางแก้ไข

เนื่องจาก กระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็น ฐานความผิดวินัยเช่นเดียวกัน โดยกระบวนการพิจารณาทั้งสองไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาของแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกันได้ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณ และผลการพิจารณา อาจขัดแย้งกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ และผลการพิจารณาเป็นแนวทางเดียวกัน จึงสมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้นำผลการพิจารณาตามกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ผูกพันเป็นผลของความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือกำหนดให้ข้าราชการของคุรุสภาที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนวินัย และเข้าร่วมเป็นกรรมการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อนำผลการพิจารณาความผิดวินัยผูกพันเป็นผลการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าข้าราชการครูมีสถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทับซ้อนกับสถานะความเป็นข้าราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเมื่อข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ย่อมทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลดลง แต่สถานะความเป็นข้าราชการยังคงอยู่ สามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับข้าราชการครูผู้นั้น ได้ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่จากการศึกษาในบทที่ 4 จะเห็นได้ว่า เมื่อข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องดำเนินการจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้กับข้าราชการครูผู้นั้น ตามที่มาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดไว้ หรือไม่ อย่างไร และจากการที่กระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาของแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกัน ในบทนี้ผู้ศึกษาจึงนำเสนอบทสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. บทสรุป

ข้าราชการครู เป็นตำแหน่งวิชาชีพทางการศึกษาที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทำให้มีสถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษา และขณะเดียวกันข้าราชการครูต้องปฏิบัติตามวินัย ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทำให้มีสถานะความเป็นข้าราชการ จึงทำให้ข้าราชการครูมีสถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาเทียบชั้นกับสถานะความเป็นข้าราชการ ซึ่งการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับข้าราชการครู แต่ไม่เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น หากข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ทำให้ขาดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ไม่สามารถดำรงตำแหน่งครูได้ แต่สถานะความเป็นข้าราชการของข้าราชการครูยังคงมีอยู่ และยังสามารถที่จะดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ เริ่มจากครูสภารับเรื่องร้องเรียน และเลขาธิการคุรุสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สรุปผลการสอบสวนและความเห็นเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาด และอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการคุรุสภา ส่วนกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยแบ่งออกเป็นแบ่งออกเป็นกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยไม่ร้ายแรง เริ่มจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ให้รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี และรายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ โดยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี และกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เริ่มจากผู้บังคับบัญชาหรือหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง พิจารณาเสร็จแล้วเสนอให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี ซึ่งเมื่อ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง พิจารณาแล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้วให้รายงาน

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พิจารณา เมื่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วมีมติเป็น ประการใด ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจ ตามมาตรา 53 สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น โดยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ซึ่งหากข้าราชการครู กระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพก็อาจถูกตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงของการกระทำผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยการทำความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ถือเป็น การกระทำที่มีระดับความร้ายแรงมากที่สุดจนไม่อาจให้ข้าราชการครูประกอบวิชาชีพครูได้ ทำให้สถานะ ความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลึกลง และ หากข้าราชการครู กระทำความผิดวินัยก็อาจถูกลงโทษ ทางวินัย ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน เป็นการลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง และปลดออก ไล่ออก เป็นการลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง มีผลให้สถานะความเป็นข้าราชการลึกลง ระดับ ของการลงโทษทางวินัยขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงของการกระทำผิดทางวินัย

ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีลักษณะเช่นเดียวกับฐานความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และลักษณะพฤติกรรมที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นลักษณะเดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงที่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการลึกลง ไม่อาจจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้ แต่ก็ยังมีพฤติกรรมบางลักษณะที่เป็นความผิด จรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ไม่เป็นลักษณะ เดียวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ไม่ทำให้สถานะความเป็นข้าราชการลึกลง ก็ยังสามารถจัดหาตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้

เมื่อข้าราชการครู ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ย่อมทำให้ ข้าราชการครูเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งครู ส่งผลให้ไม่มีความเป็นวิชาชีพทางการศึกษา แต่ยังมีสถานะความเป็นข้าราชการอยู่ ที่ทำให้ข้าราชการครูอาจดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมี ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ ซึ่งหากพฤติกรรมที่เป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ย่อมทำให้สถานะ ความเป็นข้าราชการของข้าราชการครูลึกลง ไม่อาจจัดหาตำแหน่งที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาให้ได้ และหากเป็นกรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ย่อมทำให้สถานะความเป็นข้าราชการ

ของข้าราชการครูยังคงอยู่ สามารถจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้ได้ แต่ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยว่าต้องดำเนินการจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร จึงอาจเกิดปัญหา ในการจัดหาดำแหน่งอื่นให้กับข้าราชการครูที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัย และกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แตกต่างจากกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทั้งสองไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกัน จึงอาจเกิดปัญหาความไม่สัมพันธ์ของกระบวนการพิจารณาทั้งสอง

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 จากการวิเคราะห์ปัญหาตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยว่าต้องดำเนินการจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างไร แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ กรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลิ้นสุดลงไม่อาจดำรงตำแหน่งครูได้ แต่สถานะความเป็นข้าราชการยังคงอยู่ สามารถดำเนินการจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับข้าราชการครูได้ และกรณีข้าราชการครูถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทำให้สถานะความเป็นวิชาชีพทางการศึกษาลิ้นสุดลงไม่อาจดำรงตำแหน่งครูได้ แต่สถานะความเป็นข้าราชการสิ้นสุดลง ไม่ต้องดำเนินการจัดหาดำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้กับข้าราชการครู จึงเสนอแนวทางแก้ไข โดยให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 109 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จากเดิม “ภายใต้บังคับตามมาตรา 119 เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใด ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และไม่มีกรณีเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่น ตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าภายในสามสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานการศึกษาของผู้ถูก สั่งเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ได้รับหนังสือแจ้งการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีตำแหน่งว่างหรือตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน การศึกษานั้น พิจารณาเห็นว่าผู้นั้นมีความเหมาะสมที่จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 และมาตรา 42 ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้บริหารหน่วยงาน การศึกษานั้น ส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้นำมาตรา 57 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้มี อำนาจตามมาตรา 53 ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ในระหว่างดำเนินการทางวินัย ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 โดยความเห็นชอบของอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง แล้วแต่กรณี จัดหาตำแหน่งเฉพาะเป็นการชั่วคราวให้กับผู้นั้น หากไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และไม่มี กรณีเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ต้องจัดหาตำแหน่งว่าง หรือตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้กับผู้นั้น แต่หากเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการลงโทษทางวินัยผู้นั้น และถ้าภายในสามสิบวันนับแต่วันที่การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นลง หน่วยงานการศึกษา ของผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ มีตำแหน่งว่างหรือตำแหน่งอื่น ที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และผู้บังคับบัญชาหน่วยงานการศึกษานั้น พิจารณาเห็นว่า ผู้นั้น มีความเหมาะสมที่จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา 30 และมาตรา 42 ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานการศึกษานั้น ส่งเรื่องให้ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้นำ มาตรา 57 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

2.2 จากการวิเคราะห์ปัญหาความไม่สัมพันธ์ของกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันและบทบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติทั้งสองไม่ได้กำหนดให้นำผลของการพิจารณาแต่ละกระบวนการมาใช้ด้วยกัน

ซึ่งทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการ และหากผลการพิจารณาของทั้งสองกระบวนการไม่สอดคล้องกันย่อมเกิดความขัดแย้งของผลการพิจารณา จึงเสนอแนวทางแก้ไข โดยเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

2.2.1 กำหนดให้หน่วยงานการศึกษาแจ้งผลการดำเนินการทางวินัยไปยังคุรุสภา เพื่อให้คุรุสภานำผลการพิจารณาตามกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผูกพันเป็นผลของความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือ

2.2.2 กำหนดให้การดำเนินการทางวินัยที่อาจพบว่าเป็นความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพก็ให้ข้าราชการของคุรุสภาที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการสอบสวนวินัย และเข้าร่วมเป็นกรรมการในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้นำผลการพิจารณาความผิดวินัย ผูกพันเป็นผลการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาหวังว่า การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ซึ่งได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมาย ตลอดจนปัญหาและได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้บางประการคงจะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ที่สนใจโดยทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมยิ่งขึ้นสืบไป รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2540). *กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง*. กรุงเทพมหานคร: จีระราชการพิมพ์.
- คุรุสภา. (2561). *แนวทางการใช้คุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. สืบค้นจาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/download/index.php?mid=119&tid=3&l=th&gid=&Page=5&pageSize=10>.
- จารุวรรณ ชูราตี. (2557). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจ พ.ศ. 2547*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- ชนินท์ ดิชาวัน. (2559). *สิทธิเสรีภาพในสังคมไทย*. สืบค้นจาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1236>.
- ของ-ปีแอร์ เตรง. (2549). *หลักกฎหมายทั่วไป: การสร้างหลักกฎหมายทั่วไปโดยสภาแห่งรัฐวารสารวิชาการศาลปกครอง 6*. (มกราคม – เมษายน 2549). หน้า 77.
- ธนพร ชื่นพัฒนรัฐ. (2555). *ปัญหาเกี่ยวกับกับสิทธิในความเสมอภาคของบุคคล : ศึกษาเฉพาะกรณีสิทธิในการเลือกตั้ง สมาชิกรัฐสภาของผู้ถูกคุมขัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2553). *กฎหมายปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- _____. (2557). *กฎหมายปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). *หลักความเสมอภาค ใน สานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. หน้า 3.
- _____. (2543). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- _____. (2547). *หลักพื้นฐานสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- _____. (2552). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- บุบผา อัครพิมาณ. (2548). *หลักกฎหมายทั่วไปในรวมบทความทางวิชาการ เล่ม 1: กฎหมายปกครองภาคสารบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลปกครอง.

- ประสิทธิ์ อัจฉริยสกุลชัย. (2555). การประกันสิทธิตามข้อเรียกร้องของหลักความยุติธรรม
ตามธรรมชาติในกฎหมายปกครองไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2543). สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ใน สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. หน้า 7-8.
- พัชรภรณ์ สงวนกล้าจิตต์. (2547). ความคิดเห็นของครูต่อการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู :
กรณีศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ภัทรดา เมฆามันท์. (2557). หลักความเสมอภาคกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.
- ภาคภูมิ โกะกะอินทร์. (2549). หลักความเสมอภาคในระบบกฎหมายไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ภูริชญา วัฒนรุ่ง. (2543). ปรัชญาและพัฒนากฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- มงคล รุ่งสว่าง. (2554). ปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยข้าราชการครู. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, นนทบุรี.
- มานิตย์ จุมปา. (2554). คำอธิบายกฎหมายปกครอง เล่ม 3 ว่าด้วยการกระทำทางปกครองและการควบคุม
การกระทำทางปกครอง ตอนที่ 1. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมฆยา จิรวงศ์. (2549). แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับหลักความเสมอภาค. (วิทยานิพนธ์
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2554). กฎหมายปกครองภาคทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: นิติราษฎร์.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2538). สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการ
ส่งเสริมการวิจัย.
- _____. (2538). หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิษณุ วัลญญูและคณะ. (2551). ตำรากฎหมายปกครองว่าด้วยกฎหมายปกครองทั่วไป. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สมยศ เชื้อไทย. (2535). คำอธิบายหลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- _____. (2536). หลักกฎหมายเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

- สวัสดิการสำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สกสค.ลาดพร้าว.
- สันติพงศ์ โนนจันทร์. (2554). *ปัญหาการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *รวมตัวอย่างความคิดเห็นทางวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการหารือข้อกฎหมาย*. กรุงเทพมหานคร: CURS ภาลาดพร้าว.
- สำนักงาน CURS. (2554). *หลักสูตรเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (หลักสูตร 5 วัน)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). คณะทำงานจัดทำหลักสูตรพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา สำนักงาน CURS.
- สุชาติ เป้าอริย์. (2554). ทฤษฎีระบบราชการและความเป็นจริง. *วารสารพัฒนาสังคม*, 13(2), หน้า 1.
- สุทธิศักดิ์ แก้วจินดา. (2554). *ปัญหาความเป็นกลางในการพิจารณาทางปกครอง: กรณีการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุนิดา คงมั่น. (2556). *ความไม่สอดคล้องในกระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการพลเรือนกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, กรุงเทพมหานคร.
- หยุด แสงอุทัย. (2523). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2538). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ประกายพริก.
- อุดม รัฐอมฤต, นพนิธิ สุริยะและบรรเจิด สิงคะเนติ. (2544). *การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

เอกพันธ์ ปัดถาโร. (2555). *แนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพชั้นสูง*. สืบค้นจาก http://aekapan.blogspot.com/2012/08/blog-post_7.html สืบค้นจาก library.dip.go.th/multim5/ebook/T%20กศอ.15%20T21C7pdf.

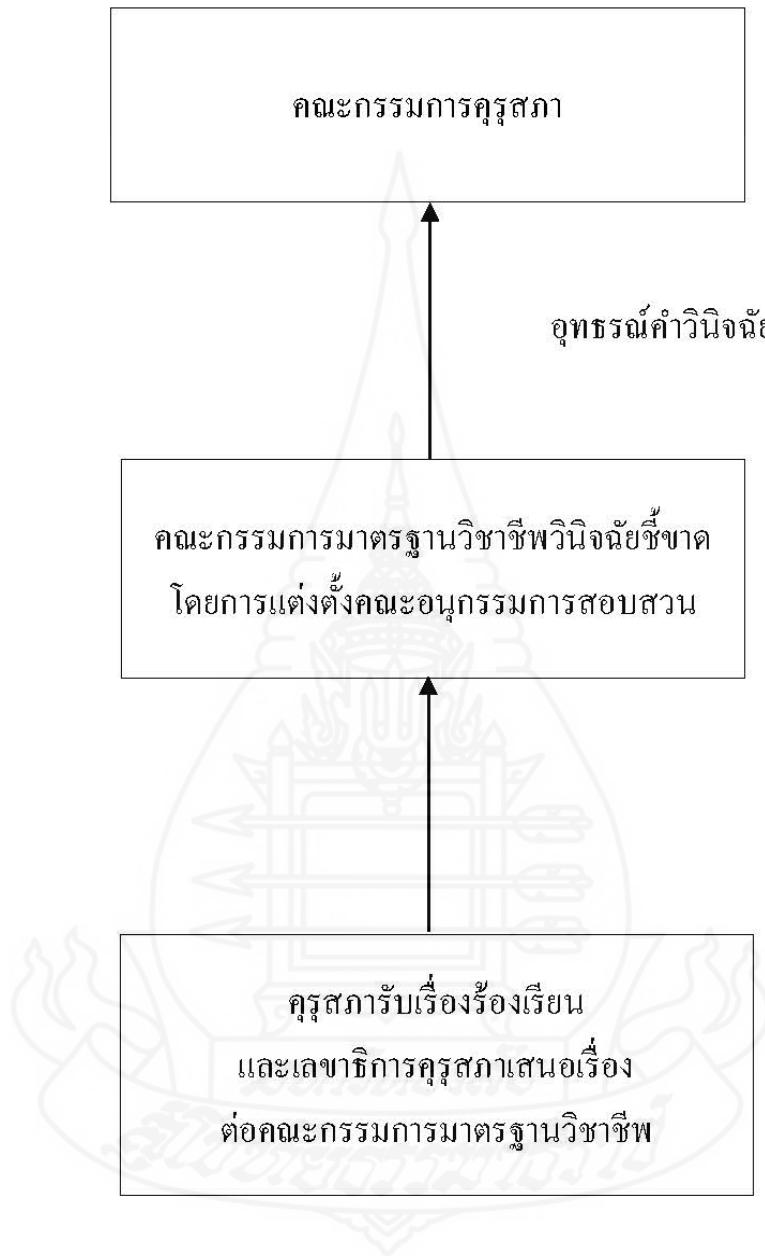
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กระบวนการพิจารณาความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ

กระบวนการพิจารณาความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ภาคผนวก ข

แนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ

แนวทางการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับความผิดทางจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1. กรณีความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1.1 ระหว่างครูกับศิษย์หรือผู้เยาว์

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. พยายามร่วมประเวณีหรือให้บำบัด ความใคร่	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
3. กระทำอนาจาร 3.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญ ทางเพศ ลวนลามทางเพศ 3.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4)	- พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรงแห่ง กรณี) - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
4. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกริยา เช่น พุดเที่ยวหรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
5. สนิทชชอบกันเกินสมควร จนทำ ให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
6. พฤติกรรมไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น ให้ศิษย์หญิงบีบบวด เป็นต้น	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

1.2 ระหว่างครูชายโสดกับสตรีโสด

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี		
1.1 โดยข่มขืน	มาตรา 54 (2)	- ตักเตือน
(1) จดทะเบียนสมรส	มาตรา 54 (3)	- ภาคทัณฑ์
	มาตรา 54 (4)	- พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
(2) ไม่ได้จดทะเบียนสมรส	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
และไม่รับผิดชอบ		
1.2 โดยสมัครใจ	-	-
(1) จดทะเบียนสมรส		
(2) ไม่ได้จดทะเบียนสมรส	มาตรา 54 (2)	- ตักเตือน
และทำให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (3)	- ภาคทัณฑ์
	มาตรา 54 (4)	- พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
2. กระทำอนาจาร		
2.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	มาตรา 54 (4)	พักใช้ใบอนุญาต
2.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

1.3 ระหว่างครูชายโตดกับสตรีมีสามี

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี		
1.1 โดยข่มขืน	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
1.2 โดยสมัครใจ	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. กระทำอนาจาร		
2.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
3. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกิริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
4. สนินทิดชอบกันเกินสมควร จนทำ ให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน

1.4 ระหว่างครูชายมีภรรยา กับศิษย์หรือผู้เยาว์

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. พยายามร่วมประเวณีหรือให้บำบัด ความใคร่	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
3. กระทำอนาจาร 3.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ 3.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (4)	เพิกถอนใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต
4. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกิริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (3)	ภาคทัณฑ์
5. สนินทิดชอบกันเกินสมควร จนทำ ให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน
6. พฤติกรรมไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น ให้ศิษย์หญิงบีบนม	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน

1.5 ระหว่างครูชายมีภรรยา กับสตรีโสด

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี 1.1 โดยการข่มขืนหรือหลอกลวง หรือบังคับ 1.2 โดยสมัครใจและทำให้เสีย ชื่อเสียง	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต
2. กระทำอนาจาร 2.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ 2.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับ มือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	เพิกถอนใบอนุญาต - ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
3. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

1.6 ระหว่างครูชายมีภรรยา กับสตรีมีสามี

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. กระทำอนาจาร 2.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ 2.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับ มือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	เพิกถอนใบอนุญาต - ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
3. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกิริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
4. สนิทชิดชอบกันเกินสมควร จนทำให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน

1.7 ระหว่างครูสตรีโสดกับศิษย์ชาย

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณี	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. กระทำอนาจาร 2.1 กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ 2.2 กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา เป็นต้น	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	เพิกถอนใบอนุญาต - ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
3. ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกริยา เช่น พูดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
4. สนินทิดชอบกันเกินสมควร จนทำให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน

1.8 ระหว่างครูสตรีโสดกับชายมีภรรยา

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ร่วมประเวณีโดยสมัครใจ	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. สนินทิดชอบกันเกินสมควร จนทำให้เสียชื่อเสียง	มาตรา 54 (2)	ตักเตือน

2. กรณีความผิดเกี่ยวกับการเสพสุรา

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ เสพสุราเสียบราชการ หรือเสพสุรา ในเวลาราชการ หรือเสพสุราในที่ ชุมชนทำให้เกิดความเสียหาย หรือ เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
2. เมาสุรามีเรื่องทะเลาะวิวาท	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
3. เสพสุรามึนเมาเป็นอาจิม จนเป็นเหตุ ให้เสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

3. กรณีความผิดเกี่ยวกับการเล่นการพนัน

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. เล่นการพนันประเภทที่กฎหมายห้ามเด็ดขาด (ตามบัญชี ก)	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. เล่นการพนันประเภทที่กฎหมายให้เล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต (ตามบัญชี ข) 2.1 เล่นโดยใช้เวลาราชการหรือ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยจะได้รับ อนุญาตหรือไม่ก็ตาม 2.2 เล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต 2.3 เล่นโดยได้รับอนุญาต	<p>มาตรา 54 (3)</p> <p>มาตรา 54 (4)</p> <p>มาตรา 54 (5)</p> <p>มาตรา 54 (3)</p> <p>มาตรา 54 (4)</p> <p>มาตรา 54 (5)</p> <p>มาตรา 54 (2)</p> <p>มาตรา 54 (3)</p> <p>มาตรา 54 (4)</p>	<p>- ภาคทัณฑ์</p> <p>- พักใช้ใบอนุญาต</p> <p>- เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)</p> <p>- ภาคทัณฑ์</p> <p>- พักใช้ใบอนุญาต</p> <p>- เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)</p> <p>- ตักเตือน</p> <p>- ภาคทัณฑ์</p> <p>- พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)</p>

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทาง การศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิดทาง จรรยาบรรณของ วิชาชีพ
3. เล่นการพนันฉลากกินรวบ 3.1 เป็นเจ้ามือ 3.2 เป็นผู้ขายหรือผู้เล่น	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

4. กรณีความผิดเกี่ยวกับการละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4) มาตรา 54 (5)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต - เพิกถอนใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
2. ละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลสมควร 2.1 ละทิ้งหน้าที่เป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง 2.2 ละทิ้งหน้าที่ไม่เกิน 15 วัน (1) ละทิ้งหน้าที่เกิน 10 วัน	มาตรา 54 (5) มาตรา 54 (3) มาตรา 54 (4)	เพิกถอนใบอนุญาต - ภาคทัณฑ์ - พักใช้ใบอนุญาต (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทาง การศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิดทาง จรรยาบรรณของ วิชาชีพ
(2) ละทิ้งหน้าที่ไม่เกิน 10 วัน	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	- ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)
(3) ละทิ้งหน้าที่เกิน 15 วัน	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
3. มาสายบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอัน สมควร	มาตรา 54 (2) มาตรา 54 (3)	ตักเตือน - ภาคทัณฑ์ (ตามความร้ายแรง แห่งกรณี)

5. กรณีความผิดเกี่ยวกับการลงโทษศิษย์หรือนักเรียน

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. การลงโทษที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ของกระทรวงศึกษาธิการ		
1.1 เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
1.2 เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ แต่ไม่สาหัส	มาตรา 54 (3)	ภาคทัณฑ์
1.3 ทำให้อับอาย ลักษณะประจาน ดูหมิ่น	มาตรา 54 (3)	ภาคทัณฑ์

6. กรณีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

พฤติกรรม/การกระทำ	มาตรา ตาม พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546	มติระดับความผิด ทางจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ
1. มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
2. มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือให้การสนับสนุนช่วยเหลือ	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต
3. มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพหรือจำหน่าย ถูกจับกุมดำเนินคดีอาญาและศาลมีคำพิพากษาลงโทษถึงที่สุดให้จำคุก	มาตรา 54 (5)	เพิกถอนใบอนุญาต

ภาคผนวก ก

แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัย

1. แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วโดยเล่นพนัน

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
1.1 เล่นการพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาด (ตามบัญชี ก.)	ร้ายแรง	ปลดออก	- มติคณะรัฐมนตรีที่ นว 208/2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496
1.2 เล่นการพนันประเภทที่กฎหมายให้เล่นได้ต่อเมื่อรับอนุญาต (ตามบัญชี ข.)			
1.2.1 เล่นโดยใช้เวลาราชการหรือในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจะได้รับอนุญาตหรือไม่ก็ตาม	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
1.2.2 เล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
1.2.3 เล่นโดยได้รับอนุญาต	เล็กน้อย	ภาคทัณฑ์	อาจลดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน
1.3 เล่นการพนันสลากรินรวม	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	- มติคณะรัฐมนตรีที่ นว 208 / 2496
1.3.1 เป็นเจ้ามือ	ร้ายแรง	ปลดออก	ลงวันที่ 3 กันยายน 2496 และหนังสือ
1.3.2 เป็นผู้ขายหรือผู้เล่น			สำนักงาน ก.พ.ที่ นร. 0612 / ว 4 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2526

2. แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วโดยเสพสุรา

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
2.1 เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ เสพสุราเสียราชการ หรือเสพสุราในเวลาราชการ หรือเสพสุราในที่ชุมชนทำให้เกิดความเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	- มติคณะรัฐมนตรี ที่ นว 208 / 2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496
2.2 เมาสุรามีเรื่องทะเลาะวิวาท	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
2.3 เมาสุรามินเมาเป็นอาจันจนเป็นเหตุให้เสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ 2.3.1 เล่นโดยได้รับอนุญาต	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	อาจให้ออกจาก ราชการ กรณีเป็น ผู้ประพฤติตน ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่งหน้าที่ ราชการตาม มาตรา 115 แห่ง พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. 2535

3. แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าราชการ

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
3.1 ละทิ้งหรือทอดทิ้ง ชั่วโมงสอนหรือเวรยาม 3.1.1 ละทิ้งหรือทอดทิ้ง ชั่วโมงสอน	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
3.1.2 ละทิ้งหรือทอดทิ้ง หน้าที่เวรประจำวันหรือเวร รักษาการณ์	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
3.2 ละทิ้งหน้าที่ราชการเป็น เวลาไม่เกิน 15 วัน			
3.2.1 เป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง	ร้ายแรง	ปลดออก	
3.2.2 ไม่เป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง			
1) ละทิ้งไม่เกิน 3 วัน	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน	ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง พฤติกรรมและ ความร้ายแรงแห่ง กรณีด้วย
2) ละทิ้งไม่เกิน 3 วัน แต่ไม่เกิน 5 วัน	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน 5% เป็น เวลา 2 เดือน	
3) ละทิ้งไม่เกิน 5 วัน แต่ไม่เกิน 10 วัน	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 3 เดือน	
4) ละทิ้งไม่เกิน 10 วัน แต่ไม่เกิน 15 วัน	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน	

4. แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วโดยปลอมลายมือชื่อหรือปลอมเอกสาร

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
4.1 ปลอมลายมือชื่อผู้อื่น			
4.1.1 เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง	ร้ายแรงมากหรือร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ไล่ออกหรือปลดออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี	- มติคณะรัฐมนตรีที่ นว 0203 / ว 22 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2532 และหนังสือ
4.1.2 เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นไม่ถึงร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	สำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 1506 / ว 3 ลงวันที่ 21 เมษายน 2537
4.2 ปลอมเอกสาร			
4.2.1 ปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ไล่ออก	
4.2.2 ปลอมเอกสารราชการทั่วไป			
1) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง	ร้ายแรงมากหรือร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ไล่ออกหรือปลดออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
2) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นไม่ถึงร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
4.2.3 ปลอมเอกสารอื่นที่ไม่ใช่เอกสารราชการ	ร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	1) การปลอมลายมือชื่อถือว่าเป็นการปลอมเอกสารด้วย 2) การแก้ไขเอกสารถือว่าเป็นการปลอมเอกสารตามความในมาตรา 264 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
4.3 รับรองเอกสารโดยหน้าที่ราชการอันเป็นเท็จ เช่น รับรองสำเนาถูกต้อง			
4.3.1 โดยเจตนา			
1) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง	ร้ายแรงมาก หรือร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ไล่ออกหรือปลดออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี	เป็นความผิดกรณีประพฤติกู้ย้อย่างร้ายแรง หรือเป็นความผิดกรณีประพฤติกู้ย
2) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นไม่ถึงร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
4.3.2 โดยประมาท			
1) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง	ร้ายแรง	ปลดออก	} เป็นความผิดกรณีประมาทเล็กน้อยในหน้าที่ราชการ
2) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือบุคคลอื่นไม่ถึงร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	

5. แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วทางเพศ

5.1 ครูชายโสด

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
5.1.1 ศิษย์หรือผู้เยาว์			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
2) พยายามร่วมประเวณี หรือให้บำบัดความใคร่	ร้ายแรง	ปลดออก	
3) กระทำอนาจาร			
(1) กระทำต่ออวัยวะ สำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	ร้ายแรง	ปลดออก	
(2) กระทำต่ออวัยวะ อื่นๆ เช่น จับมือ จับขา	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
4) ล้วงละเมิดด้วยวาจา หรืออากัปกริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตาม ความร้ายแรง แห่งกรณี	
5) สนินทิตชอบกัน เกินสมควร จนทำให้เสีย ชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	อาจลดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน
6) พฤติกรรมไม่ เหมาะสมอื่นๆ เช่น ให้ศิษย์ หญิงบีบบังคับ	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตาม ความร้ายแรง แห่งกรณี	

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
5.1.2 สตรีโสด	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือนหรือ ภาคทัณฑ์ ตาม ความร้ายแรง แห่งกรณี	
1) ร่วมประเวณี			
(1) โดยข่มขืน			
(ก) จดทะเบียน สมรส			
(ข) ไม่ได้จด ทะเบียนสมรส และ ไม่ รับผิดชอบ	ร้ายแรง	ปลดออก	
(2) โดยสมัครใจ			
(ก) จดทะเบียน สมรส	-	-	
(ข) ไม่ได้จด ทะเบียนสมรส และทำให้ เสียชื่อเสียง	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	ไม่ถือว่าเป็นความผิด วินัย
2) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
5.1.3 สตรีมีสามี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรง	ปลดออก	
(1) โดยข่มขืน	ร้ายแรง หรือ	ปลดออก,	
(2) โดยสมัครใจ	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัด	
2) กระทำอนาจาร	แล้วแต่กรณี	เงินเดือนหรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
3) ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปภิกิริยา เช่น พุดเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือนหรือภาคทัณฑ์ตามความร้ายแรงแห่งกรณีภาคทัณฑ์	อาจลดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน
4) สนิทชิดชอบกันเกินสมควรจน	ไม่ร้ายแรง		

5.2 ครูชายมีภรรยา

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
5.2.1 ศิษย์หรือผู้เยาว์			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
2) พยายามร่วมประเวณีหรือให้บ่อบัดความใคร่	ร้ายแรง	ปลดออก	
3) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง	ปลดออก	
(1) กระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	ไม่ร้ายแรง	ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
(2) กระทำต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น จับมือ จับขา			
4) ล้วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปภิกิริยา เช่น พุดเกี้ยวหรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณีภาคทัณฑ์	
5) สนิทชิดชอบกันเกินสมควร จนทำให้เสียชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง		

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
6) พฤติกรรมไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น ให้ศิษย์หญิงบีบบวด	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือ ภาควิชาฯ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	อาจงดโทษให้โดย ว่ากล่าวตักเตือน
5.2.2 สตรีโสด			
1) ร่วมประเวณี			
(1) โดยการข่มขืนหรือหลอกลวงหรือบังคับ	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
(2) โดยสมัครใจหรือทำให้เสียชื่อเสียง	ร้ายแรง	ไล่ออก หรือปลดออก	หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.4/ว6 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2550
2) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาควิชาฯ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
3) ล่วงละเมิดด้วยวาจาหรืออากัปกริยาเช่น พุดกั๊วหรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือนหรือ ภาควิชาฯ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	
4) สนินทิดชอบกันเกินสมควรจนทำให้เสีย	ไม่ร้ายแรง	ภาควิชาฯ	อาจงดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน
5.2.3 สตรีมีสามี			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
2) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง หรือ ไม่ร้ายแรงแล้วแต่กรณี	ปลดออก, ลดขั้นเงินเดือน, ตัดเงินเดือน หรือภาควิชาฯ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี	

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
3) ล้วงละเมิดด้วยวาจา หรืออาชญากรรม เช่น พุคเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือนหรือ ภาคทัณฑ์ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
4) สนินทิตชอบกันเกินสมควรจนทำให้เสียชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	อาจงดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน

5.3 ครูสตรี โสค

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
5.3.1 ศิษย์ชาย			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
2) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง	ปลดออก	
3) ล้วงละเมิดด้วยวาจา หรืออาชญากรรม เช่น พุคเกี้ยว หรือแสดงอาการเจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง	ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรง แห่งกรณี	
4) สนินทิตชอบกันเกินสมควรจนทำให้เสียชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	อาจงดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน
5.3.2 ชายมีภรรยา			
1) ร่วมประเวณี (1) โดยสมัครใจ	ร้ายแรง	ไล่ออก หรือปลดออก	หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศษ 0206.4/ว6 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2550

พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
(2) โดยถูกข่มขืน หรือถูกหลอกลวง	-	- -	ไม่ถือว่าเป็น ความผิดวินัย
2) สนิทชิดชอบกัน เกินสมควรจนทำให้เสีย ชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	อาจงดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน
5.3.3 ชายโสด			
1) ร่วมประเวณี			
(1) โดยสมัครใจ			
(ก) จดทะเบียน สมรส	-	-	ไม่ถือว่าเป็น ความผิดวินัย
(ข) ไม่ได้จด ทะเบียนสมรส และทำให้ เสียชื่อเสียง	ร้ายแรงหรือไม่ ร้ายแรงแล้วแต่ กรณี	ปลดออก ลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือนหรือ ภาคทัณฑ์ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณี	
(2) โดยถูกข่มขืน หรือถูกหลอกลวง	-	-	ไม่ถือว่าเป็น ความผิดวินัย
2) สนิทชิดชอบ	-	-	ไม่ถือว่าเป็น ความผิดวินัย

5.4 ครูสตรีมีสามี

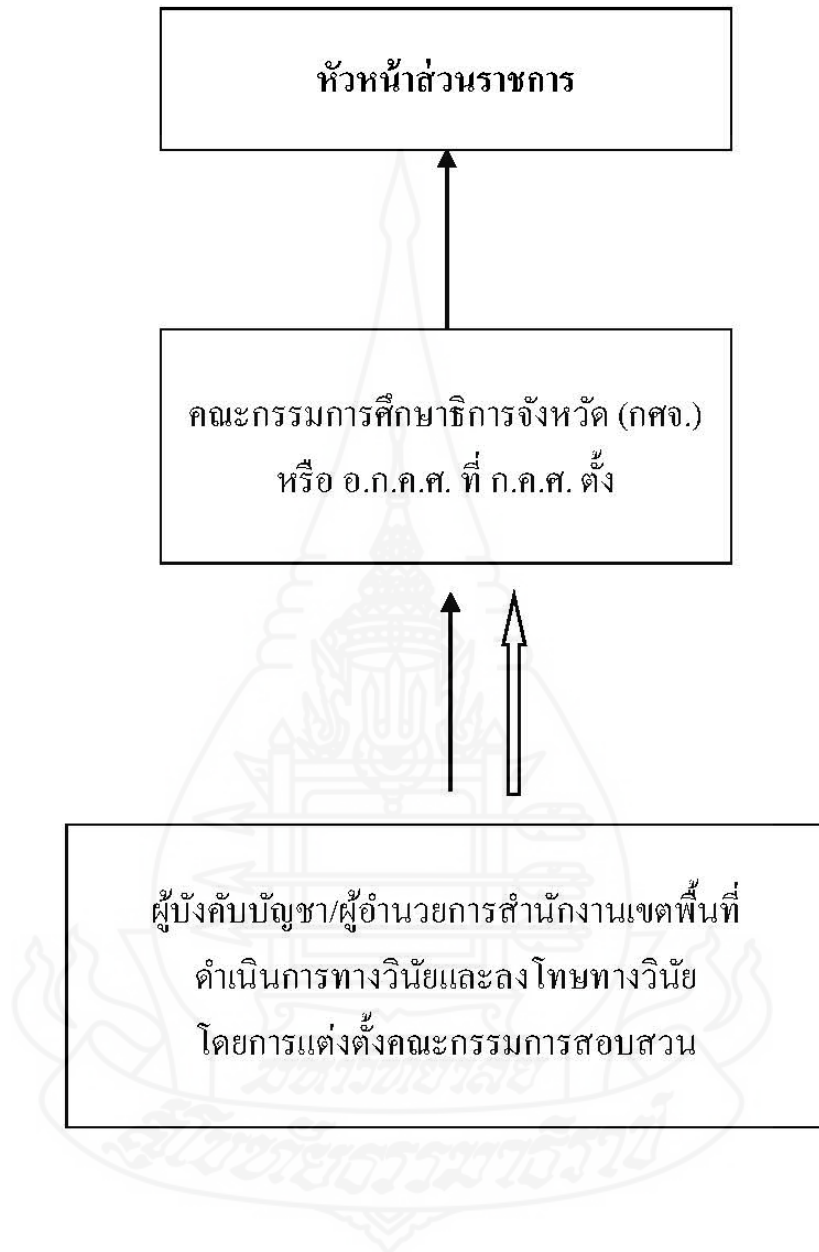
พฤติกรรม	ระดับความผิด	ระดับโทษ	หมายเหตุ
5.4.1 ศิษย์ชาย			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	
2) กระทำอนาจาร	ร้ายแรง หรือ	ปลดออก	
3) ล้วงละเมิดด้วย วาจาหรืออากัปกริยา เช่น พูดเกี้ยวหรือแสดงอาการ เจ้าชู้	ไม่ร้ายแรง แล้วแต่กรณี	ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรง แห่งกรณี	
4) สนิทชิดเชื้อกันเกิน สมควรจนทำให้เสียชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	อาจงดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน
5.4.2 ชายอื่นที่ไม่ใช่สามี ของตน			
1) ร่วมประเวณี	ร้ายแรงมาก	ไล่ออก	อาจงดโทษให้ โดยว่ากล่าว ตักเตือน
2) สนิทชิดชอบกัน เกินสมควรจนทำให้เสีย ชื่อเสียง	ไม่ร้ายแรง	ภาคทัณฑ์	ตักเตือน

ภาคผนวก ง

กระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง

กระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง

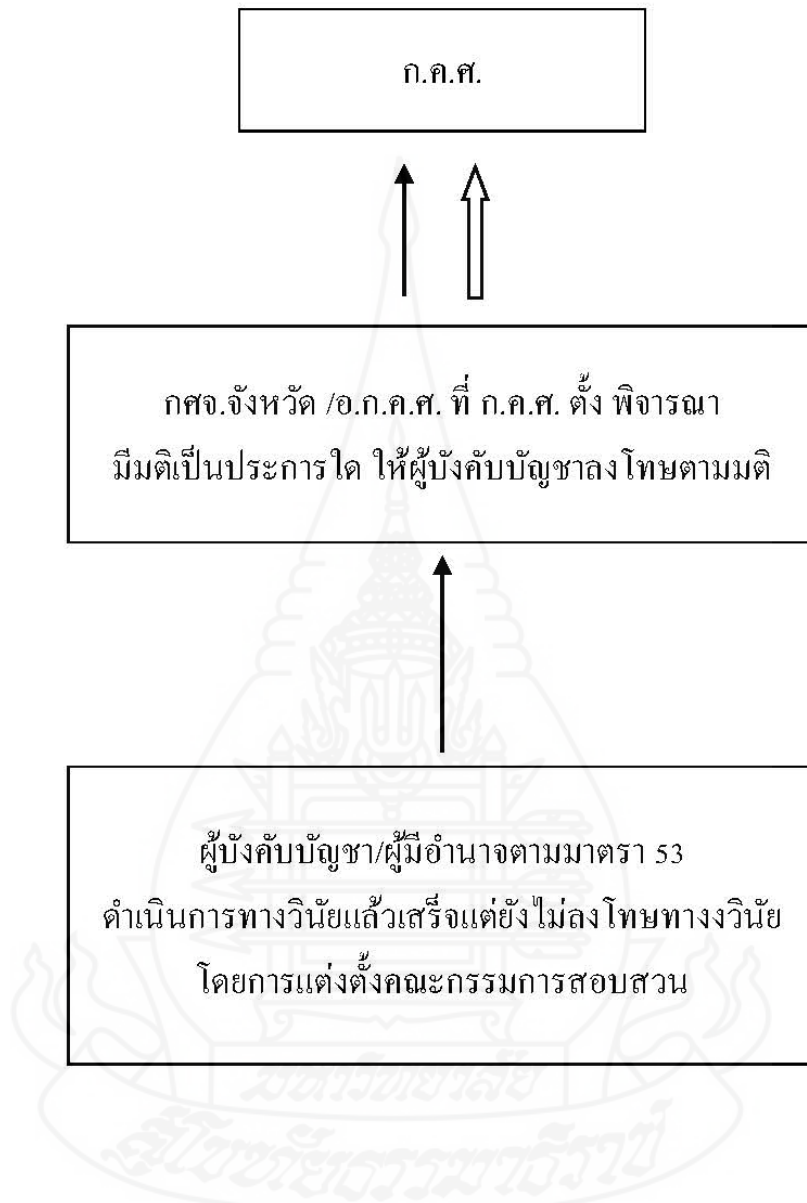
- หมายเหตุ 1. —→ หมายถึง กระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง
2. ⇨ หมายถึง กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง

ภาคผนวก จ

กระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

กระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

- หมายเหตุ 1. —→ หมายถึง กระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง
2. ⇨ หมายถึง กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ภาคผนวก ฉ

ตารางเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กับคุณสมบัติทั่วไป
และคุณสมบัติเฉพาะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตารางเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กับคุณสมบัติทั่วไป และ คุณสมบัติเฉพาะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตำแหน่ง	คุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 30, 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
1. ครู	<p>1.คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม</p> <p>(1) คุณสมบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ - มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง - ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด <p>(2) ลักษณะต้องห้าม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี - เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ - เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ 	<p>1. คุณสมบัติทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีสัญชาติไทย - มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ - เป็นผู้เต็มใจในการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น - ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่ตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. - ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติหรือตามกฎหมายอื่น หรือถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายองค์กรวิชาชีพนั้นๆ

ตำแหน่ง	คุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 44, 45 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546	คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 30,42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>2. คุณสมบัติตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>(1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรองโดยมีความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นครู - ปรัชญาการศึกษา - ภาษาและวัฒนธรรม - จิตวิทยาสำหรับครู - หลักสูตร - การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน - การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ - นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา - การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ - การประกันคุณภาพการศึกษา - คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ <p>(2) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญา <p>ทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขคณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา <p>ในสาขาวิชาเฉพาะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา - ไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง - ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย - ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ - ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออกปลดออกหรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจของกรมมหานหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศ - ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น - ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ <p>2. เป็นผู้ได้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือปริญญาตรี หรือทางอื่นที่ ก.ค.ศ กำหนด</p> <p>3. เป็นผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือใบอนุญาตปฏิบัติการสอน ซึ่งออกโดยสำนักงานคุรุสภา</p>

ตำแหน่ง	คุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ตามมาตรา 30, 42 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2.บุคลากร ทางการศึกษา อื่น	-	<p>1. คุณสมบัติทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีสัญชาติไทย - มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ - เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิก สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น - ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่น เฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่ กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. - ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสั่ง ให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติ นี้หรือตามกฎหมายอื่น หรือถูกสั่งพัก หรือ เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายขององค์กร วิชาชีพนั้นๆ - ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับ การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากร ทางการศึกษา - ไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง - ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย - ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึง ที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ - ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์การ ระหว่างประเทศ

ตำแหน่ง	คุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	คุณสมบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ตามมาตร 30, 42 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
		<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัยตาม พระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น - ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบ เข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงาน ของรัฐ <p>2. เป็นผู้ได้รับวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ คุณวุฒิต่างอื่นที่ ก.ค.ศ.กำหนด</p>

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติ
สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับฐานความผิดวินัยตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตารางเปรียบเทียบฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ครู	<p>1. จรรยาบรรณต่อตนเอง</p> <p>(1) เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือเสพสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม</p> <p>(2) ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ</p>	<p>มาตรา 94</p> <p>ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว</p> <p>เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาจิม หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 94</p> <p>ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว</p> <p>เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาจิม หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p>

ตำแหน่ง	พฤติกรรมที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาพ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(3) ขาดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการ ปฏิบัติงานตามหน้าที่</p> <p>(4) ไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>(5) ขัดขวางการพัฒนาองค์กรจนเกิดผล เสียหาย</p> <p>2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ</p> <p>(1) ไม่แสดงความภาคภูมิใจในการประกอบ วิชาชีพ</p>	<p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษา ประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติ ตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษา ประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติ ตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะ อุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษา ประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติ ตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะ อุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษา ประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติ ตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(2) คูหมีน เหยียดหยาม ให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ศาสตร์ในวิชาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพ</p> <p>(3) ประกอบการทำงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา</p> <p>(4) ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย</p>	<p>มาตรา 88</p> <p>ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรมมีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(5) คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน</p> <p>(6) ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือผู้รับบริการเกิดความเสียหาย</p>	<p>มาตรา 85</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษามติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษามติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย</p> <p>มาตรา 91</p> <p>ต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้างวานใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งการเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(7) ใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัยองค์ความรู้แสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ</p> <p>3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ</p> <p>(1) ลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม</p> <p>(2) ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการ จนเกิดผลเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ</p>	<p>มาตรา 90</p> <p>ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน</p> <p>ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะเป็นการซื้อ ขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือ ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 85</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษามติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ</p> <p>มาตรา 88</p> <p>ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(3) ครูหมิ่นเหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ</p> <p>(4) เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการ เป็นผลให้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง</p> <p>(5) จูงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการ ปฏิบัติขัดต่อศีลธรรมหรือกฎระเบียบ</p> <p>(6) ชักชวน ใช้อ้าง วานศิษย์หรือผู้รับบริการ ให้จัดซื้อจัดหาสิ่งเสพติด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข</p>	<p>มาตรา 88</p> <p>การกลั่นแกล้ง ครูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 94</p> <p>ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติก้าว</p>

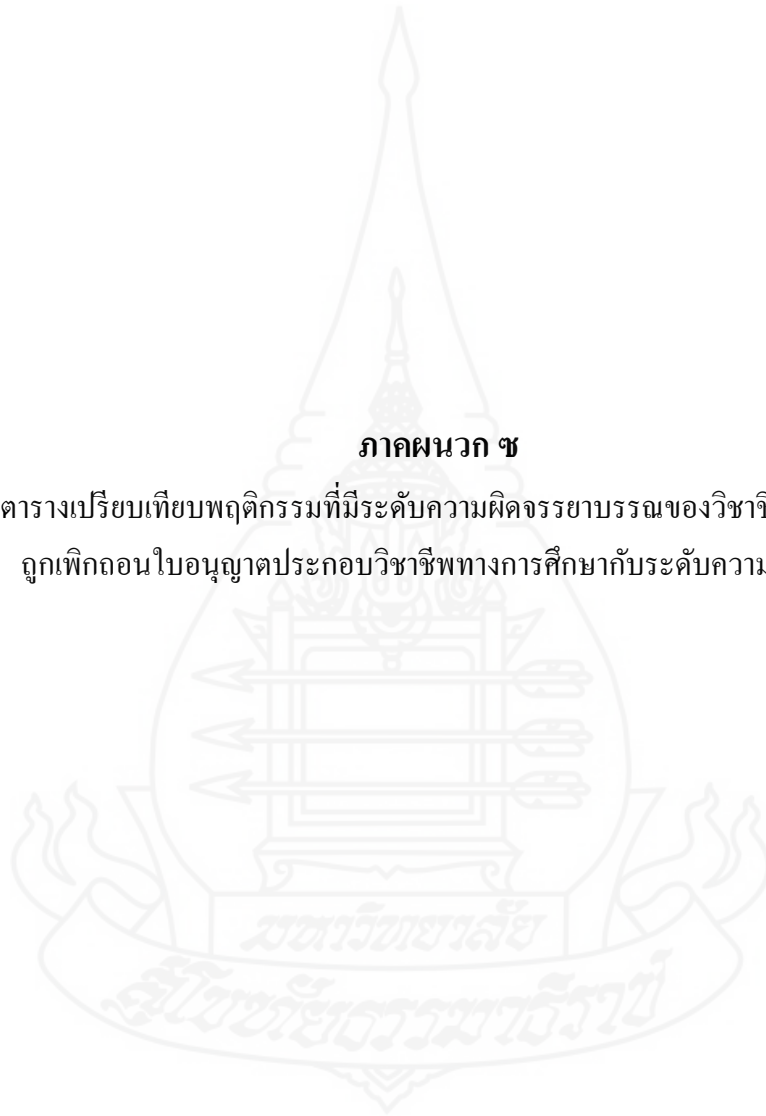
ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(7) เรียกหรือผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ที่ต้องให้บริการ</p> <p>4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ</p> <p>(1) ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานจนทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ</p> <p>(2) ปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิให้ร้ายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น</p>	<p>เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญา หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 90</p> <p>ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะเป็นการซื้อ ขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(3) สร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์กรหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมประกอบวิชาชีพให้เกิดความเสียหาย</p> <p>(4) เจตนาให้ข้อมูลเท็จทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ</p> <p>(5) วิพากษ์วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือแตกความสามัคคี</p> <p>5. จรรยาบรรณต่อสังคม</p> <p>(1) ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม</p>	<p>มาตรา 89</p> <p>ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง</p> <p>ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 89</p> <p>ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง</p> <p>ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 88</p> <p>การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p>มาตรา 84</p> <p>ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p>

ตำแหน่ง	ฐานความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ฐานความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(2) ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม</p> <p>(3) ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>(4) ปฏิบัติตนเป็นปฏิบัติยกต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม</p>	<p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p> <p>มาตรา 84 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด</p>

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีระดับความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้
ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษากับระดับความผิดวินัย

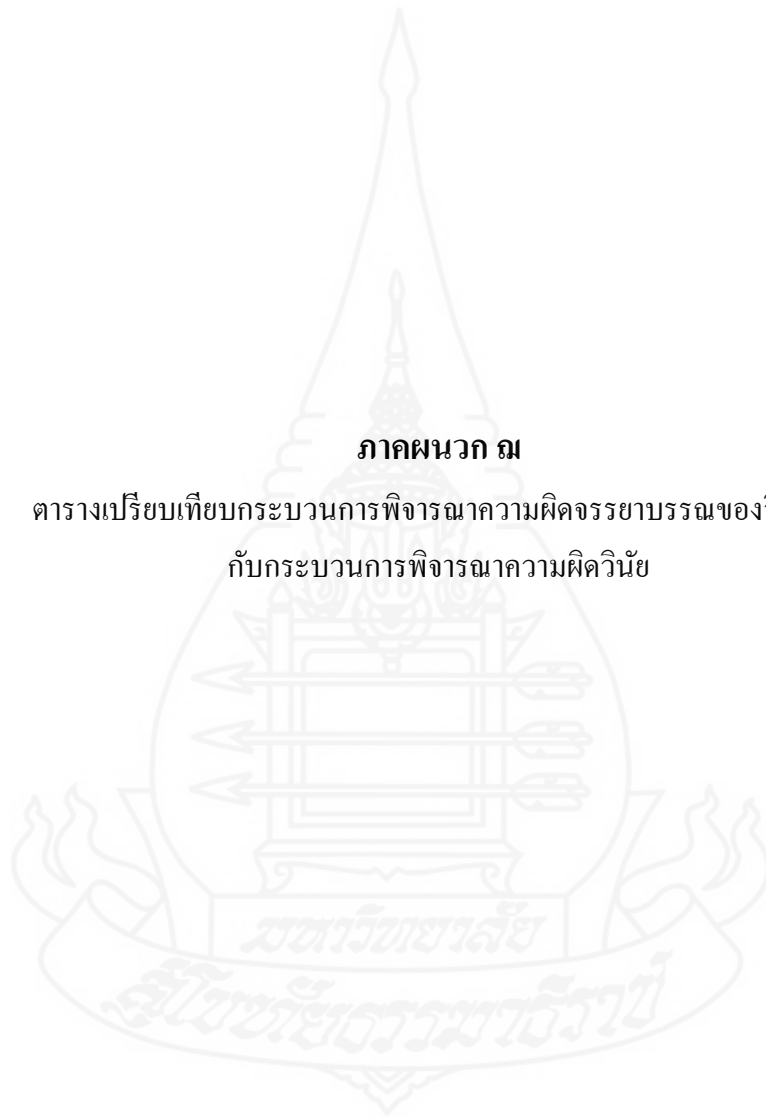
ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีระดับความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ทำให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษากับระดับความผิดวินัย

พฤติกรรม	ระดับความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ	ระดับความผิดวินัย
1. ความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ฉันท์ผู้สาว		
(1) ครูชายโสดร่วมประเวณีกับสตรีโสดโดยไม่จดทะเบียนสมรสและไม่รับผิดชอบ	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
(2) ครูชายโสดร่วมประเวณีกับสตรีมีสามีโดยข่มขืนหรือสมัครงใจ	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออกหรือปลดออก
(3) ครูชายมีภรรยาพยายามร่วมประเวณีหรือให้บ่าบัดความใคร่กับศิษย์หรือผู้เยาว์	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
(4) ครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับศิษย์หรือผู้เยาว์	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออก
(5) ครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีโสดโดยการข่มขืนหรือหลอกลวงหรือบังคับ	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออกหรือปลดออก
(6) ครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีโสดโดยสมัครงใจและทำให้เสียชื่อเสียง	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออกหรือปลดออก
(7) ครูชายมีภรรยา ร่วมประเวณีกับสตรีมีสามี	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออก
(8) ครูสตรีโสดร่วมประเวณีกับศิษย์ชาย	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออก
(9) ครูสตรีโสดร่วมประเวณีกับชายมีภรรยาโดยสมัครงใจ	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออกหรือปลดออก
(10) ครูชายโสดกระทำอนาจารต่อสตรีมีสามีโดยกระทำต่ออวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก ลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี

พฤติกรรม	ระดับความผิดจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ	ระดับความผิดวินัย
(11) ครูชายมีภรรยากระทำอนาจาร ต่อศิษย์หรือผู้เยาว์โดยกระทำต่อ อวัยวะสำคัญทางเพศ ลวนลาม ทางเพศ	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
(12) ครูชายมีภรรยากระทำอนาจาร ต่อสตรีโสดโดยกระทำต่ออวัยวะ สำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก ลดเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี
(13) ครูสตรีโสดกระทำอนาจาร ต่อศิษย์ชายโดยกระทำต่ออวัยวะ สำคัญทางเพศ ลวนลามทางเพศ	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
2. ความผิดเกี่ยวกับการเล่นการพนัน		
(1) เล่นการพนันประเภทที่กฎหมาย ห้ามเด็ดขาด (ตามบัญชี ก)	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
(2) เล่นการพนันฉลากกินรวบเป็น เจ้ามือ	เพิกถอนใบอนุญาต	ไล่ออก
3. ความผิดเกี่ยวกับการละทิ้งหน้าที่ หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ		
(1) ละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุผล สมควรเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรง	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก
(2) ละทิ้งหน้าที่เกิน 15 วัน	เพิกถอนใบอนุญาต	ปลดออก

ภาคผนวก ฅ

ตารางเปรียบเทียบกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ
กับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย

ตารางเปรียบเทียบกระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพกับกระบวนการพิจารณาความผิดวินัย

กระบวนการพิจารณาความผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ	กระบวนการพิจารณาความผิดวินัย	
	ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง	ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
1. ครูสภารับเรื่องร้องเรียน 2. คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินัยชี้ขาด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน 3. อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการคุรุสภา	1. ผู้บังคับบัญชา/ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษทางวินัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง 2. รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด/อ.ก.ค.ศ. ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูหรือนุเคราะห์ทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) แล้วแต่กรณี 3. หัวหน้าส่วนราชการ 4. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด/อ.ก.ค.ศ. ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูหรือนุเคราะห์ทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) แล้วแต่กรณี	1. ผู้บังคับบัญชา/ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการทางวินัยแล้วเสร็จแต่ยังไม่ลงโทษทางวินัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง 2. คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด/อ.ก.ค.ศ.ที่ คณะกรรมการข้าราชการครูหรือนุเคราะห์ทางการศึกษา แล้วแต่กรณี มีมติประการใดให้ผู้บังคับบัญชา/ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สั่งลงโทษตามนั้น 3. คณะกรรมการข้าราชการครูหรือนุเคราะห์ทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) 4. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อ ก.ค.ศ.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวคันสนา สุทธิวนาสันต์
วัน เดือน ปีเกิด	30 สิงหาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2544
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จังหวัดพิจิตร
ตำแหน่ง	นิติกรชำนาญการพิเศษ

